ROČNÍK II ČÍSLO 15 JÚN

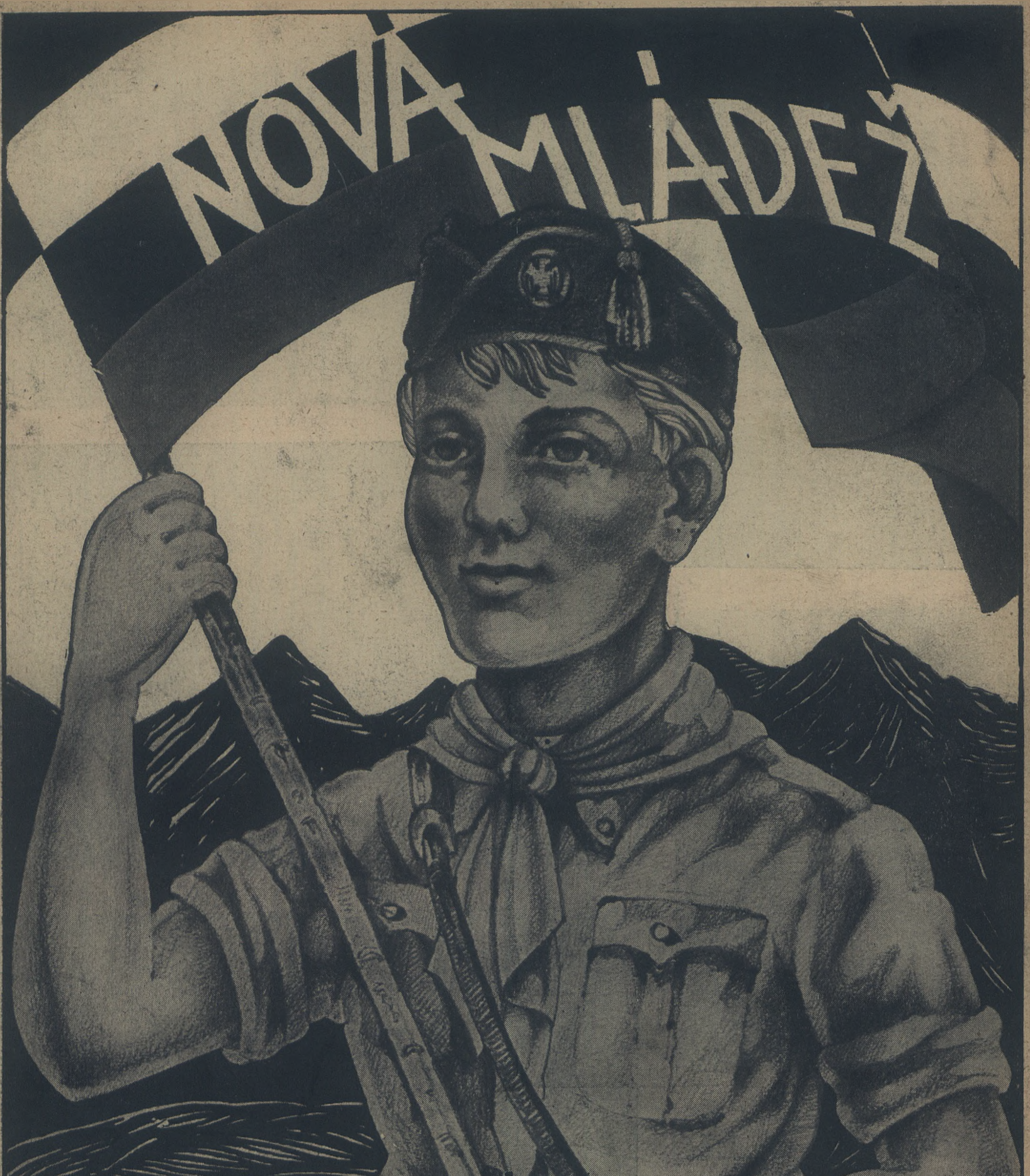
NOVÁ MLÁDEŽ

ČASOPIS HLINKOVEJ MLÁDEŽE

Rozhodli ste sa už?
Kde pôjdete táboriť
cez prázdniny?

Dobre sa pripravte
na tohoročný tábor!

Náš najvyšší veliteľ

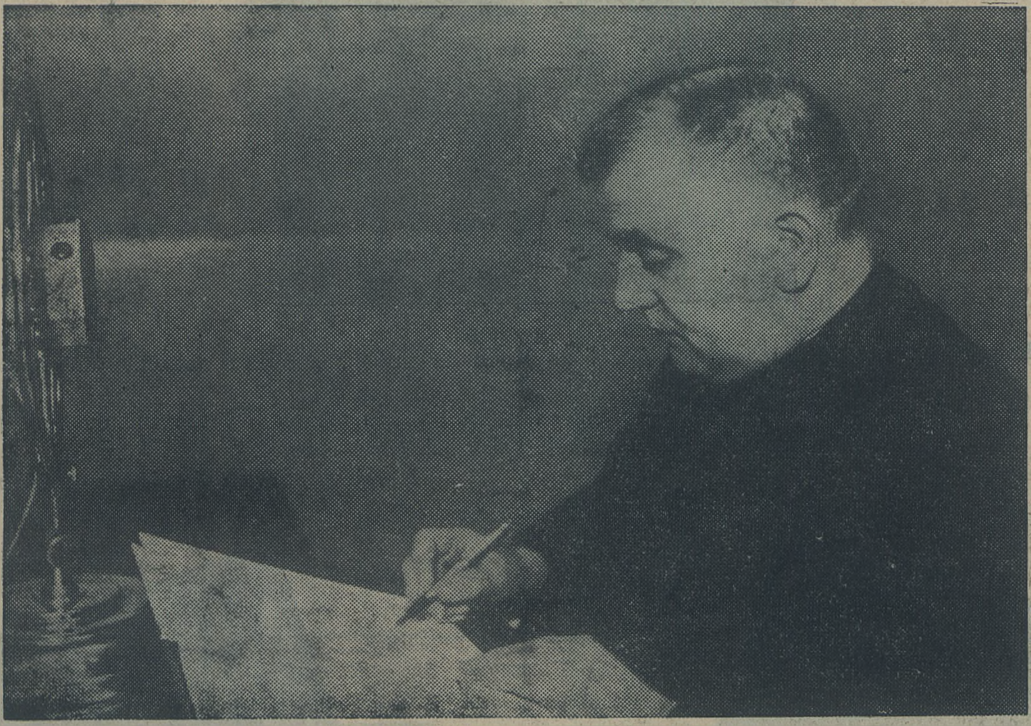

pán prezident **Dr. Jozef Tiso** pri práci.

„V našom národnom živote bude mať každý Slovák toľko práva, koľko práce vykoná, a preto v sjednotenej pracovnej pospolitosti slovenskej nemožno pripustiť menšinu, lebo bola by to menšina trudov, ktorá by chcela žiť z niečoho iného a nie z práce konanej za národ v jeho samostatnom štáte.

Táto práca v národe čaká i vás, mladí priatelia! Vás sdružených v našom ohnisku práve tak, ako i ostatných mimo tohoto ohniska."

Z prejavu pána prezidenta na pokálovej slávnosti ÚSKŠ.

Krajinský vodca HM

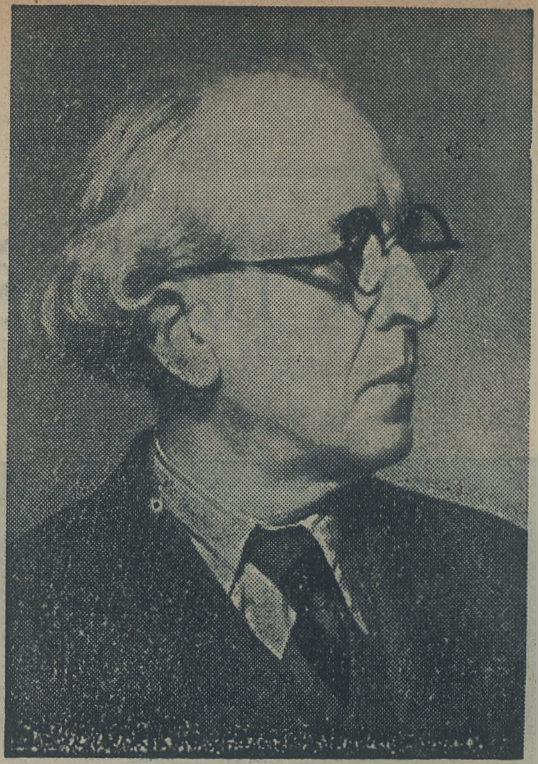

pán predseda vlády
Dr. Vojtech Tuka.

„Hlinkova mládež! Vaši otcovia pracovali a bojovali za práva slovenského národa a dobrotivý Boh im pomohol založiť slovenský štát.

Voľakedy vy preberiete ako sväté dedičstvo tento slovenský štát. Vašou úlohou a vašou snahou bude povzniesť tento slovenský štát, aby sa mohol zaradiť na dôstojné miesto veľkej rodiny kultúrnych národov."

Z prejavu p. predsedu vlády z príležitosti jeho menín.

Pán minister školstva a národnej osvety
Jozef Sivák.

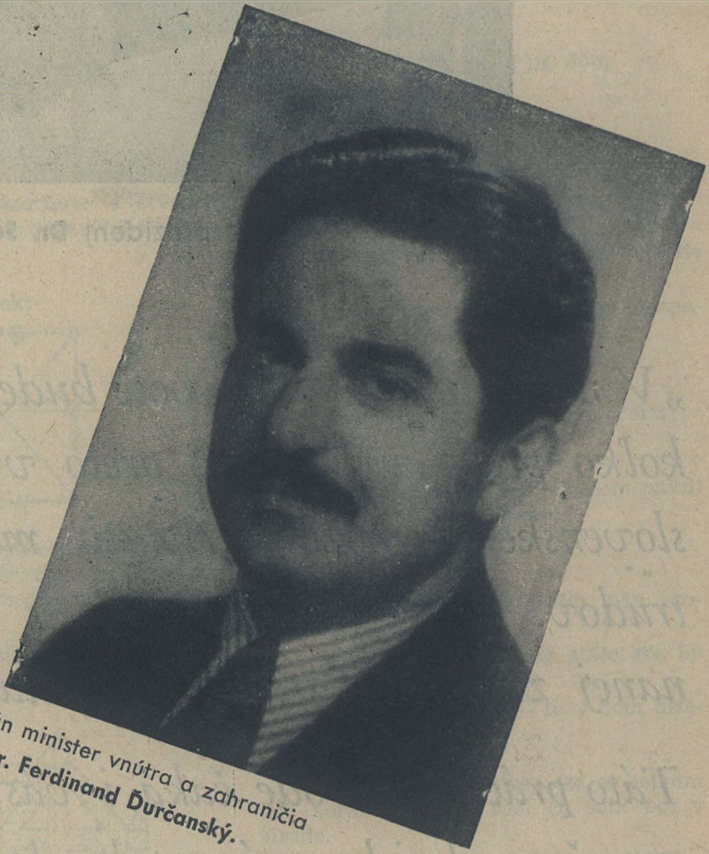

Pán minister vnútra a zahraničia
Dr. Ferdinand Ďurčanský.

„V disciplínovanej Hlinkovej mládeži vidím budúce Slovensko. Splnil sa náš sen a máme všetko, čo môže národ žiadať a dosiahnuť."

Z prejavu p. ministra o HM.

„Rok samostatnosti ospravedlňuje nás žiadať dôveru a spoluprácu od všetkých občanov. Nebudujeme niečo cudzieho, ale vlastného, a preto do práce."

Z prejavu p. ministra medzi akademikmi na Lafranconi.

Pán minister
národnej obrany

Generál
Ferdinand Čatloš.

„... budeme sa snažiť, aby naša mládež bola mládež Hlinkova, naše vojsko vojskom Štefánikovým a naše Slovensko Slovenskom Tisovým."

Z prejavu p. ministra na Oblastnom dni HM v Trenčíne.

Hlavný veliteľ HG **František Galan.**

„Práca, ktorá súvisí s budovaním štátu, vyžaduje od nás, aby sme sa všetci vyznačovali poslušnosťou vojaka. Ak vojak nie je tak vycvičený, že poslúchne každý rozkaz, i najlepší vojvodca prehrá s ním každú bitku. My bijeme sa o lepší osud slovenského národa a ak zabudneme na základnú vlastnosť dobrého vojaka, nebude možno, aby sme túto bitku vyhrali."

Z prejavu hlav. velit. HG na členskej schôdzi HSĽS v Bratislave.

Sborový vodca HM **Alojz Macek**
s bratislavskými činovníkmi.

„Konštatujeme, že máme eminentné právo, aby nás každý dobrý Slovák a čestný občan nášho štátu podporoval, pretože strážime poklady nášho národa a štátu — slovenskú mlaď."

Sborový vodca HM v „Stráži" č. 5.

Vítame Vás v Bratislave

V júnových dňoch schádza sa Hlinkova mládež do hlavného mesta Slovenskej republiky na svoj sjazd. Bude to prvá celoštátna manifestácia tej složky národa, ktorá v uniformách a vo vyznávaní nového slovenského života predstavuje najzdravšie jadro národnej prítomnosti a záruku i nádej do budúcnosti.

Prichádzate predovšetkým ako Hlinkova mládež. Pripomínalo sa vám už neraz, čo to znamená stať si do radov, ktoré nesú meno Hlinkovo. Andrej Hlinka bol človek nezlomnej viery, vôle, odvahy a charakteru. Pri vašom príchode do Bratislavy budú sa teda na vás pozerať predstavitelia štátneho života, cudzí reprezentanti i pozorovatelia a obyvateľstvo hlavného mesta najmä s tej stránky, ako práve ctnosti Andreja Hlinku prenikajú do členov Hlinkovej mládeže. Títo vaši obdivovatelia, ale spolu aj kritici, budú si všímať váš krok, či je dosť rázny a disciplinovaný, budú s vašich mladých čiel čítať, nakoľko viera a vôľa Andreja Hlinku zasiahla do vašich radov a či niet vo vás už ten otrocký duch starých čias, ktorý pokoroval slovenské duše v minulosti. Keď si toto náležite uvedomíte, pôjdete ulicami Bratislavy v pekne formovaných zástupoch, vypnete svoje hrdé čelá a zdravé prsia a zachováte na každom kroku disciplínu a dôstojnosť, ktorej symbolom je vaša uniforma a vaše čestné meno.

Prichádzate do Bratislavy ako slobodní občania samostatného slovenského štátu. Musíte si uvedomiť, že váš sjazd je manifestáciou nášho nového života pred celým národom, pretože budete defilovať pred najvyššími reprezentantmi svojho štátu. Až budete pochodovať pred nimi, nezabúdajte, že vzdávate hold majestátu slovenského národa a štátu, lebo najvyšší génius národa a štátu je znázornený práve v týchto predstaviteľoch. Nech vám pri pochodoch svieti myšlienka, že v minulosti slovenská mládež musela neraz defilovať pred cudzími a že v takých radoch cítili sa dobre iba tí, čo hľadeli na osobnú slávu a vonkajší lesk. Preto teraz z radov slovenskej mládeže musí priam prekvapovať radosť nad novým slobodným slovenským životom, ktorý dáva všetku radosť najmä do nových pokolení. Na vašich opálených tvárach musí byť odlesk radosti nad tým, že slovenská pravda zvíťazila, aj keď po veľmi dlhých utrpeniach.

Prichádzate do mesta, kde Ľudovít Štúr so svojou družinou rozprestieral zástavu samobytnosti slovenskej. Vy ste priami pokračovatelia tejto družiny, čo vás zaväzuje pre prítomnosť, ale ešte viac pre veky budúce. Štúrova družina tu v tomto meste musela piť kalich svojho utrpenia a vám sa dostane práve na tom istom mieste najvyššej oslavy. Myslite teda na to, že každé utrpenie je vlastne iba postupným oslobodzovaním a že teda hodno aj trpieť a znášať príkoria horúcich dní.

Prichádzate do mesta, kde boj o slovenskú samostatnosť zanechal nejednu stopu. Tu pri pamätnej tabuli Ľudovíta Štúra zaspievala si slovenská akademická mládež pieseň „Kto za pravdu horí“ vždy v takých chvíľach, keď si uvedomila, že má brániť dedičstvo slovenských generácií. Odtiaľto roztekaly sa prúdy demonštrantov za slovenskú pravdu. Táto pravda, jej víťazstvo, je dnes zhmotnené v najvyšších úradoch slovenského štátu. Nech vám je teda každé takéto miesto drahé a vzácne, nech vám je posilou pre prácu, ktorá sa vám v živote v mene slovenského národa položí na plecia.

Prichádzate do Bratislavy, kde vodca národa, Andrej Hlinka, v pamätných júnových dňoch roku 1938 otvorene pred zástupcami cudziny, a pred veľkými zástupmi slovenského národa povedal požiadavky slovenského národa a vtedy hodil najväčšiu pohanu do tvári našich nepriateľov. Pripomeňte si aj túto manifestáciu, veď schádzate sa tiež v júni a v dušiach svojich stavajte si pevné predsavzatie, že národ nezradíte ani v zdanlive nepatrných veciach.

Hlinkova mládež slobodného Slovenska, hlavné mesto štátu ťa víta s otvoreným náručím, víta ťa slovenská Bratislava, ktorá je na teba hrdá. Veríme, že ju ničím nesklameš, že na uliciach hlavného mesta budeš manifestovať pred tvárou národa i cudziny svoju vyspelosť a tú radosť, ktorou sa naplňuje srdce každého roduverného Slováka nad utvorením samostatného štátu. Tvoja manifestácia musí byť vyjadrením slovenskej tvrdej nezlomnosti a lásky k slovenskej svojeti. Žiar tvojich jasných očí a vypnutých čiel musí zahnať pochybnosti tých, čo nevydržia pálčivé lúče slobodného slovenského slnca. Pozdravujeme ťa úprimne a sypeme k tvojim nohám kvety svojej lásky. Ty si predzvesťou hojnej úrody slovenského národa.

Dr. Jozef Ambruš, hlavný redaktor.

HLAS PRÁZDNIN

Jozef Klissenbauer.

Spektrom až zihrá v očiach pocit radosti,
zahudie vietor v strety slnným dňom,
pesnička známa zaznie s výšav blankytu,
zrána čo bije poslednú, ach, snom . . . !

Na vlnách safírových tečú spomienky,
v zátiší hájov balet bájnych víl,
v čarokráž skuté kúzla božej prírody,
vábia už nežne užiť prázdnin chvíľ!

Popraj nám pokoj, Pane, k boju novému!
myšlienky slávici nech nesú v diaľ —
kde jasmín biely svieti milej pod oknom,
kde smútkom šera dýcha večný žiaľ.

Vitajte časy, krásy žiarnej slobody!
na stráž rodu chceme pevne stáť,
brániť i budovať vždy prácou jednotnou —
v modlitbách mieru drahý domov, štát!

SUDBA

Jozef K.-Vrútčan.

(Márii P.)

Na srdce oblakov raz pripäl biele ruže,
zo záhrad vonných snov, ach, steskom storakým . . .
Neplačte za nimi viac čierne smútky duše!
nezvoňte nákovy dňov citom boľavým!

V lagune dievčích prstov šerom osud skrýval,
o lásku prosiac cukrujúce hrdlice —
mámenie krásy serenád mu odklial príval
pod klenbou dúhy — smevom božej svätice . . .

Podjeseň ihrá zlatom v očiach mŕtvej hviezdy . . .
melancholicky pŕchne listie nádejí —
s krištáľnej hrsti cherubína v náruč viesky,
do žalmov, do ruženca pustých alejí . . . !

Riasami krvavých hôr slnko zatrbliece,
v posledný toast môj a bludní havrani
zahalia čerňou krídel zreníc divné sviece,
rozsypú náhrdelník sudby na dlani . . . !

Istambul

Vladimír Pissko

Zaujímavý bol pohľad na prístav. Prístavné nástupisko sa hmýrilo ľuďmi. Väčšina ľudí čakala v prístave rodinu, známych alebo priateľov, ktorí mali práve pricestovať. To bolo hurhaju, kriku, výskania, pískania, signálov! Jedni pískali, iní vykrikovali mená svojich známych a každý čakal, že sa z pristávajúcej lode bude signál opakovať. To bolo radostí, keď sa našli. Cestujúci sa nahrnuli na chodby podpalubia, aby sa niečo dozvedeli od tých, čo ich čakali na brehu.

Kto by si z vás myslel, že z lode sa môže hneď po pristátí vystúpiť tak ako z vlaku, veľmi by sa mýlil. Veru často to trvá aj 1—2 hodiny, kým cestujúci môžu sostúpiť do prístavu.

Keď nám loďní zamestnanci vysvetlili, že veru si počkáme hodnú chvíľu, kým sa dostaneme na pevninu — a konečne sme aj vedeli, že nás v prístave nikto nečaká, ba ani v prístave dávané signály nám nepatria, vyšli sme na najvyššiu palubu, aby sme sa potešili pohľadom na čarokrásne mesto.

Kto uvidí Carihrad, prvý jeho dojem je, že má pred sebou krásnu maľbu alebo kulisy vo veľkom divadle. Pre nás, priveľmi triezvych Europanov, má Carihrad niečo kúzelného, rozprávkového.

Jasné, belasé nebo, tmavozelené more, biele minarety a popolavé domy to všetko pôsobí na nás tajuplne, kúzelne. Jeden z cestujúcich, s ktorým stojíme na palube a obdivujeme krásu Istambulu, rozprával nám toto:

Bospor, kým vyústi do Marmarského mora, tvorí hlboký zálev do europského brehu. Tento zálev sa volá Zlatý roh. Je asi 7 km dlhý, niekoľko sto metrov široký a asi 60 metrov hlboký. Carihrad sa rozkladá na europskom brehu okolo Zlatého rohu, Bosporu a Marmarského mora.

Carihrad nie je vlastne jedno mesto. Skladá sa z niekoľkých miest. Na europskej strane, severne od Zlatého rohu, rozkladajú sa mestá Pera a Galata, ktoré sú spojené pontonovým mostom cez Zlatý roh s tureckou časťou mesta, ktorá sa volá Istambul. Istambul je ozajstné turecké mesto s mešitami a minaretami, rozkladá sa na siedmich kopcoch, ako aj Rím. Na azijskej strane Bosporu rozkladá sa mesto Üsküdar (my ho voláme Skutari). Je vlastne tiež samostatné mesto, ale zato tvorí s Carihradom jeden celok. Üsküdar má obrovskú stanicu Haydar Paša, odkiaľ vychádza trať do Malej Ázie, do Sýrie a do Bagdadu. Istambul má asi 400.000 obyvateľov, Pera 300.000 a Üsküdar asi 130.000 obyvateľov. Pera a Galata sú europské štvrte s modernými mrakodrapmi, krásnymi hotelmi, parkmi a ulicami, ktoré sa však striedajú s úzkymi strmými uličkami.

Carihrad dal postaviť Konštantín Veľký roku 328 po Kr. ako hlavné mesto Východorímskej ríše. No, Istambul mnoho trpel vojnami cez mnohé storočia. Niekedy máte napísané v knihách a na mapách namiesto Istambul Konstantinopol (mesto Konštantínovo), ktoré sa však dnes málo užíva. Mesto netrpelo len vojnami, trpelo veľmi mnoho i obrovskými požiarmi. Tak napr. v roku 1718 zhorelo v Carihrade 51.000 budov, z toho bolo mnoho mešít a palácov. O 11 rokov neskôr zhorelo zas asi 12 tisíc budov. Carihrad bol teda pôvodne mesto kresťanské, ale 10. apríla 1453 pritiahol pred mesto turecký sultán Mohamed II. s obrovským vojskom a loďstvom a dobýjal mesto. Mesto však dobyť nemohol, lebo Zlatý roh bol uzavretý ťažkými reťazmi a chránený kresťanským vojskom, ktoré viedol ostatný kresťanský panovník Carihradu Konštantín XI.

Keď turecký sultán videl, že veru svoje lode nedostane do Zlatého rohu pre reťaze, rozhodol sa dopraviť lode do Zlatého rohu po suchu. Dal v noci prekopať kopec, ktorý delil Bospor od Zlatého rohu, a do tejto priekopy dali dosky, hrubo napustené lojom. V noci potajomky s úžasnou námahou prešúchali niekoľko lodí cez priekopu na veľkých sánkach. Takto sa im podarilo dostať sa do Zlatého rohu a poraziť nič netušiacich kresťanov. V boji padol aj cisár Konštantín. Táto priekopa je dnes hlavnou ulicou Galaty.

Keď sme sa tieto zaujímavosti dozvedeli, šli sme sa pozrieť, či by sme už nemohli sostúpiť s lode. A hľa! Spusteným loďným môstkom práve vystupoval celý regiment mužov jednako oblečených, ale boli očíslovaní. Boli to prístavní nosiči, ktorí majú na loď prístup hneď, ako kapitán lode vybaví formality s policiou, ktorá hneď po pristátí lode vychádza na loď.

Nosiči sú preto očíslovaní, aby si cestujúci, ktorý sverí svoju batožinu nosičovi, mohol zapamätať číslo nosiča, aby sa mu tento nestratil a neušiel s kuframi v trmevrme prístavu.

O pár minút bolo už vidieť nosičov, ovešaných kuframi a balíkmi, opatrne sostupovať po šikmom môstku lode na pevninu.

Konečne zas suchá zem! Ani neviete, aké požehnanie je mať pod nohami pevnú zem, zem, ktorá sa nekolíše, zem, ktorá je pevná, nepoddajná.

A prešli sme s jednej galiby na druhú. Vstúpili sme do dlhej prístavnej budovy. Po jednom, v rade. Colná kontrola! Colní úradníci prezerajú obsah kufrov a batožiny, prezerajú, kto čo doviezol, čo treba vycliť. Pečiatkujú cestovné pasy a dávajú pozor, aby nikto nič potajomky nepreniesol.

Konečne sme sa dostali aj odtiaľto. Colný úradník bol k nám ako k cudzincom veľmi slušný a snažil sa s nami dohovoriť, ale to nešlo ani jemu, ani nám.

Len čo sme vykročili z budovy, už nás na uliciach priamo prepadávali dotieraví predavači. Boli to predavači známok, ktorí mali na veľkom papieri nalepené všelijaké turecké série známok (o ktorých sme neskôr zistili, že známky sú umelecky posliepané aj z troch kusov a že teda žiadnu cenu nemajú), iní ponúkali pamiatkové predmety, dopisnice atď. Za rohom ulice sedel dlhý rad čističov obuvi, ktorí svojím skúseným okom pozerali naše zošedivelé topánky. Keď sme si ich nevšímali a nejavili záujem o ich umenie, vykrikovali za nami: „Fuj. Fuj!“ a prstom ukazovali na naše topánky. Týmto spôsobom nás chceli prinútiť, aby sme si dali od nich vyčistiť topánky. Ale nadarmo sa veru namáhali.

Je zaujímavé pozorovať čističa topánok pri práci. Má najmenej desatoraké mastičky, krémy a vodičky, kopu handár a kefy. Pracuje veľmi chytro a vie z najobšuchanejších topánok spraviť parádne lakové topánky, ktoré sa len tak svietia. Tieto krémy a mastičky sú však také dobré, že lesk topánok nedrží viac ako deň. Keby to dlhšie trvalo, zarobili by čističi málo, hoci na Východe si dáva každý človek čistiť obuv u pouličného čističa i keby nechcel, lebo čistič prinúti mimoidúcich svojím posmešným pokrikovaním. Špinavá obuv je na Východe veľkou hanbou (aj u nás! Pozn. red.).

Horko-ťažko sme sa striasli i týchto čističov a dostali sme sa na hlavnejšiu ulicu, kde sme už neboli nápadní.

Carihradské ulice sú zaujímavé. Na uliciach pri chodníkoch sú vysoké pulty so sklenými nádobami, v ktorých sa pestrejú limonády najkrikľavejších farieb. Stačí ukázať, z ktorej limonády by si rád a zaplatiť 5 kurušov (asi 1 Ks) a už ti lejú krásnu limonádu do vysokých pohárov. Takto si Carihradčania hasia smäd za veľkých horúčav.

Na prvý pohľad zbadáme, že Turci sú umelci nielen vo výrobe limonád, vo varení kávy, ale aj vo výrobe zmrzliny. V carihradskej zmrzline najdete kusy rozličného ovocia najlepšej chuti.

Ale veru Carihrad nie je zblízka taký, ako sa nám videlo zďaleka. Europské štvrte sú síce elegantné, ale úhľadné ulice sa striedajú s úzkymi špinavými uličkami. Zarazí vás množstvo mačiek, ktoré vidíte na uliciach voľne behať. Mačka je akési posvätné zviera a nikto mu nesmie ubližiť. Niektoré mačky boly veru také prašivé, že bolo zle sa na ne dívať. My by sme ich u nás už boli dávno potopili, no v Carihrade sa im nič nestane a sú vo väčšom bezpečenstve a ochrane ako ľudia. Nie je zriedkavosťou uvidieť mačku v električke alebo v podzemnej železnici, v reštaurácii alebo v hotelovej hale, na tržnici alebo v mešite. Skrátka všade, kde by ste si ich najmenej želali.

Voľakedy sa takto povaľovali po Carihrade psi. Nemali gazdu, ale živili sa tým, čo si našli alebo uchytili. Nebolo zriedkavosťou, že sa psi zbesneli a že ohrozovali ľudí. Múdry a všeobecne ctený štátnik moderného Turecka Kemal Paša, ktorý len nedávno zomrel (Turci ho volajú Ata Türk, Otec Turkov), spravil však v Turecku také reformy, že pretvoril orientálne mesto na mesto západnej kultúry.

Ata Türk rozkázal Turkom, že sa musia naučiť čítať a písať latinkou, zakázal ženám chodiť so zahalenými tvárami, mužom zakázal nosiť fezy (červené čiapky) a okrem mnoho, mnoho iného dal pochytať carihradských psov, zaviezť na opustené ostrovy v Marmarskom mori, aby tam hladom zahynuli. Turci sú mohamedánskeho náboženstva a toto zakazuje zabíjať zvieratá. Nuž pomohli si takto.

Kedy príde rad na mačky, neviem. Ale iste raz i na tie príde, lebo raz iste prejde trpezlivosť horkokrvných Turkov a uznajú, že tieto mačky len čo choroby prenášajú, a zbavia sa ich tak, ako sa zbavili psov.

SLOVENSKEJ JAVORINE

Hardi-Drevenický

Pol roka ako tisíc rokov je,
keď bremä ťaží ramená,
keď krivda chlebom slovenským deťom
a slzou tkaná halena.

Len deň jediný sťa večnosť celá,
keď z krvi vstáva sloboda,
keď túžby krstom národ ožije
a s láskou berie, čo Boh dá.

Rodinným kruhom sviazané dialo
od Succhej Hory ku Ždiaru,
sloboda drahšia nad jas očí dvoch
i nad lesk samôt, hviezd žiaru.

Slobody pieseň hučte, končiare,
Tatier dobytých doliny,
vrátil sa život z hraničných rezov
ku našim do Javoriny.

Zamlklé ústa zákazmi bité,
slovensky nôťte do sveta,
pre vaše rany k víťazosláve
hospoda bola prestretá.

Zo sbierky „Spievajúce rany.“

Mladosť Róberta Schumanna

Jozef Schwanz, domovník a vrátnik starého gymnázia v Cvikave, stál pred bránou Almae matris a žmurkal svojimi ustatými očkami na hodiny. Už čochvíľa malo biť 12 a Schwanz sa pozeral po veľkom medenom zvonci, chystajúc sa dať vznešenému kolegiu profesorov na vedomie, že vyučovanie treba ukončiť. Pritom vo svojej horlivosti ani nezbadal, ako sa z obloka druhého poschodia nad ním spúšťalo dlhé vlákno, zakončené háčikom. Práve v tom samom okamihu, čo hodiny v továrni naproti bily poludnie, ako Schwanz podvihol medený zvonec, aby vylúdil z neho z práce vykupujúci zvuk, zachytil sa háčik na jeho paruku, vlákno sa natiahlo a úbohý Schwanz musel bežať holohlavý úzkymi chodbami a mávať zvoncom. Och, ako sa ozývala tmavá školská budova smiechom študentov a profesorov, keď sa druhého dňa dozvedeli, prečo Schwanz včera zvonil s holou hlavou a s rozčúlenými smyslami. Ale čoho sa nedočkali! Dnes už na čiernej tabuli pri vchode do gymnázia čítal každý osudný oznam pána riaditeľa, satrého a skúseného pedagoga:

„Kto sa odváži k takému šelmovskému kúsku, ktorý nemožno nazvať vážnym, nech má tiež odvahu priznať sa k svojmu činu. Trestu neujde, ale za svoj originálny čin bude originálne potrestaný.

Dr. Brodauf, riaditeľ.“

Medzi 12. a 13. hod. priblížil sa k riaditeľni chlapček, zaklopal a na mocne znejúce „ďalej“ predstúpil pred robustného riaditeľa.

„Ach, Róbert Schumann z dobrej tercie, hneď som si to myslel“, bručal riaditeľ. „Pán riaditeľ, že som . . . pán riaditeľ“. „Tak, tak Schumann! Teda ty si ten zločinec, čo chudákovi Schwanzovi strhol paruku z hlavy. Pekne!“ „Pán, pán riaditeľ.“ „Ticho! Že si šelma, to viem dávno, a — medzi nami rečeno — je mi taký chlapec milší ako dajaký lekvár. Vieš, kebys' to bol mne urobil, vôbec ťa nepotrestám za to. Ale že si sa odvážil na starého a bezbranného starca, to sa mi nepáči. To nie je hrdinstvo. Pretože si sa však priznal, budeš potrestaný miernejšie. A to: tvoj otec daruje Schwanzovi funt tabaku, a to nie najhoršieho, a okrem toho ty si určíš trest sám. Teraz je september. Do konca marca máš čas rozmýšľať. Ak si teda dovtedy navrhneš trest, bude tvoja rubrika v čiernej knihe čistá. Viem, že dobre hráš na klavíri. Uistil ma o tom tvoj učiteľ Krutch. Hádam by si v tomto odbore mohol niečo vykonať ako zadosťučinenie. Potom budeme zase dobrými priateľmi. Je tak Róbert?“ — a chytil mu ruku a Róbert odpovedal: „Môžete sa uspokojiť, pán riaditeľ.“

Slová dobráckeho riaditeľa dotkly sa chlapcovho srdca. Róbert Schumann bol v Cvikave známy ako pôvodca veselých a nevinných kúskov. Jeho otec, nakladateľ-kníhkupec, vyčítal mu toho už mnoho, ale ho netrestal, keďže bol najmladší z piatich detí. Súc zvyklý, že sa mu každé prianie splní, vyrástol Róbert v samopašného chlapca. Pravdomluvnosť však a dobrota srdca prevládaly nad jeho chybami. Inak sotva by bol mohol budúcim generáciám zanechať také hudobné perly!

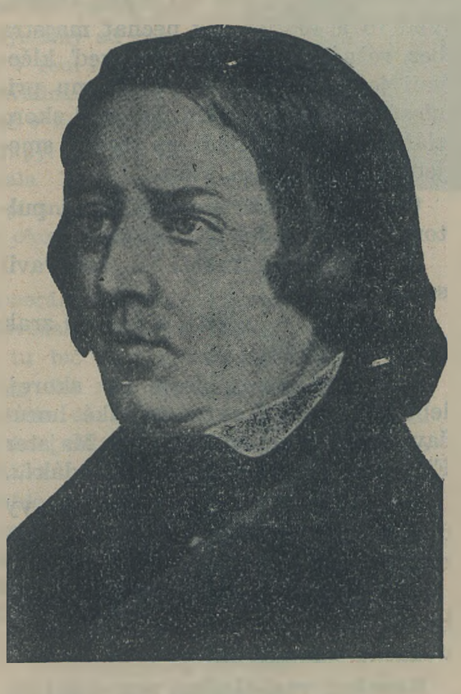

Keď Róbert prišiel domov a priznal sa otcovi a spomenul tiež tabak, starý pán sa nahneval a nielenže nadával, lež určil mu aj trest, horší Róberta už ani nemohol stihnúť. Na druhý týždeň mali totiž cestovať do Karlových Varov, kde už mali objednaný byt a kde mal koncertovať známy klavírny virtuóz Ignác Moscheles. Róbert za trest nesmel ísť do Karlových Varov. Nastal tvrdý boj. Napokon predsa len zvíťazily jeho prosby a matkine slzy. Mohol teda ísť. Táto cesta bola rozhodujúcou udalosťou v živote Róbertovom, lebo ako to neskôr povedal, vtedy sa rozhodol, že sa celkom venuje umeniu.

Róbert bol ambiciózny. Nestrpel, aby ho niekto prevýšil. Bol rodenou vodcovskou osobnosťou. Cieľom jeho bolo vyrovnať sa Moschelesovi. Vrátiac sa domov, hneď vedel, ako usmieri riaditeľa. Zorganizoval spolužiakov hudobníkov. Založil orchester, ktorý cvičil i dirigoval. Profesorský sbor sa síce dozvedel o týchto tajných prípravách, ale z taktických príčin nerušil činnosť svojich študentov. Okolo Vianoc umelecká činnosť Róbertova bola prerušená, lebo mu otec ťažko ochorel na týfus a lekár dával slabú nádej na uzdravenie. Dlhé týždne žila rodina Schumannova v obavách o život milovaného otca. Ale v polovici januára nastal obrat k lepšiemu. Vtedy Róbert z vďačnosti k Bohu vytvoril prvé veľké hudobné dielo, komponoval totiž hudbu na 150. žalm: Chváľte Pána v jeho svätyni, chváľte ho v oblohe jeho moci.

Hoci to ešte nebolo majstrovské dielo, predsa už ukázalo talent mladého Schumanna.

Mladý orchester s nadšením naštudoval prvotiny svojho dirigenta, v ktorých on sám prevzal hlavné úlohy.

Priblížil sa 19. marec, keď odchádzali z ústavu abiturienti. Už niekoľko dní predtým pracovaly v gymnáziu tajné ruky, ktoré do auly vpašovaly stojany na noty, klavír a postavily podium.

Keď sa sišiel profesorský sbor, mnoho hostí a žiactvo, ozvala sa z úzadia sálu jasavá hudba a jej akordy sa niesly majestátne dvoranou. Len čo orchester zakončil s úspechom svoj program, ponáhľal sa Róbert do riaditeľne.

„Tak čo, Róbert, prišiel si pre pochvalu?“ „Nie, pán riaditeľ, chcel by som sa len opýtať, či moja vina zo septembra je smytá?“ „Celkom, Róbert, si chlap a myslím, že si skoro spravíš meno. Koniec-koncov vedel som, čo sa chystá a aby som aj tebe urobil radosť, pozval som na slávnosť tvojho pána otca. Ty si ho vo svojej horlivosti, pravdaže, nevidel. Utiahol sa do kúta, aby ťa nevyrušil, keby si ho uzrel. Je celý nadšený tvojím hudobným dielom. A teraz na šťastie, chlapče! Pokračuj takto ďalej, konaj svedomite povinnosti školské a venuj sa svojmu umeniu!“

Keď sa Róbert vrátil domov, našiel natešeného otca a plačúcu matku.

„Predstav si, Róbert, otec chce mať z teba muzikanta a ja som chcela mať z najmladšieho doktora práv“. „Upokoj sa, mama. Ešte som len tercián; až budem taký slávny ako Ignác Moscheles, čo potom po doktorských diplomoch.“

„Bravo, synku! Teraz sa pozri, komu som napísal“, povedal otec a podal Róbertovi list. Róbert udivený čítal: Jeho Milosti dvornému kapelníkovi Karolovi Mária von Weberovi v Drážďanoch.

„Čo to má znamenať?“

„Píšem pánu von Weberovi a prosím ho, aby ťa ďalej vzdelával. Tento veľký muž spraví z teba majstra ešte väčšieho.“

Karol Mária von Weber, vtedy na vrchole svojej slávy, neodpovedal na list malého občana z Cvikavy, ale aj bez neho stal sa z terciána Róberta Schumanna hudobný genius.

(Z Wochenschau III. 51.)

Majster Filo

Veru, nebude už takých majstrov, čo by si hneď aj celý svet prešiel a dukátmi za nich platil. Mladí, to už nie sú takí fiktusi, ako majster Filo. Pol sveta prešiel, pol pozná z kníh a čo mu chýba, o tom vraví, ako by tam bol. A vždy má pravdu. Ešte sa nestalo, že by sa zmýlil. To je, raz darmo, veľký dar od Boha. A keby ste ho videli pri remesle.! Až tam ukáže svoju pravú tvár: vážnu, s ostrými ťahmi pod očami a nadovšetko s veľkým čabankovitým nosom. Myslíte, pravda, že on je pri všetkých svojich prednostiach aspoň trochu pyšný? Kdeže! To by ho zase nepoznal ja. Vychýrený je v celom kraji — od Nového Klinu až k Rybanom. Keď sa hociktorá mladucha, čo aj z piatej dediny vydáva, on nesmie chýbať. Zdravice hovoriť, vinše prednášať, starosvetské piesne vyludzovať, na to nenajdete súcejšieho človeka, ako jeho. Takýto je majster Filo, alebo ako mu páni z kaštieľa vravia — pán majster Filo.

Má už veľa hrieškov na svedomí. Nie ťažkých, do očistca by sa, hádam, ešte dostal, ale do neba, neviem. Raz opil v hornom majeri všetkých koníkov, lebo nechcely sa dať podkúvať, a koniari ich museli dva dni napájať kozím mliekom, aby prišly k sebe. Inokedy povyťahoval všetky záosníky z vozov a zastavil na pol dňa oračku. Paholci kliali, že im šanuje robotu, ale on sa škeril z vyhne, ako len vedel.

I všeličo iné povrávajú o ňom, ale to, hádam, nebude ani pravda, lebo nik nevidí majstrovi Filovi do svedomia.

O čom vám idem ja rozprávať, to sa stalo ešte vtedy, keď bol majster Filo mladý, rozženený človek. Každá dievka i mladá vdova by ho od samej lásky vari i zjedla, keby nebol mal pod nosom fúzy, vlastne len nepekné ježaté chlpy, ako mačky na jar, keď im srsť slieza. Smiech na bok, s pravdou von.

Mlátilo sa. Vzduch bol teplý a voňal obilím. Vetríka nebolo. Zavial iba kedy-tedy, ale po každom fúknutí skryl sa pomedzi listy. Sadal s jedného na druhý, až zaspal v tichom zabudnutí a viac ho nebolo.

A v takejto dusnej mĺkvote človek by vari ani nebol človekom, keby nepocítil smäd. Vodral sa pánu majsterkovi až kamsi do priedušky, a kam zadusiť, tam zadusiť. Poviete azda: dajte mu vody! Hm, ale vŕbovým prútikom ju nevyčaríš, keď si tak ďaleko od studničky, ako Sitárka od Krajného.

No, majster Filo sa vie vynajsť. Zakýva prstom, dzobne pohľadom do mojich čiernych očú a — už sa hlásim.

— Pôjdeš mi po režné k Ondrejovi Balážovi. Pôjdeš? — osloví ma.

— Pôjdem, pôjdem, pán majster. Dal mi peknú čľapatú fľaštičku s papierovým štuplíkom a ja — hybaj, koľko mi sily stačily.

— Keď prídeš, dostaneš korunu — zavolal za mnou, ale ja počúval som už len pol uchom.

Bežal som, až sa mi hlava triasla. Veď to je nie len tak nechať majstra bez režného. Raz v zime, keď klčovali jedle v záhuští, zabudli mu priniesť hriatô. A či vám nedostal skoro zláteničku? Vy mladí sa tomu smejete, ale tak je to, veru.

Ondreja Baláža som našiel za pultom. Práve sedel a čítal noviny.

— Boh daj zdravia! — pozdravil som.

— Bodaj! — odvetil a ponoril zrak znovu do novín.

— Nože, sused, dajte mi skorej, lebo náhlim. Či vy viete, aké horúčavy prežívame na Sitárke? Majster Filo vám smädom schnie. Chudák!...

No no no! Už ich päť uschlo a vy dvaja s Filom budete siedmi — zarehlil sa mi do očú.

— Ej, teba vyhnať k mlatbe, veď by si videl, — pomyslel som si a v duchu zahundral.

Napokon vzal fľašku, pozrel jej na dno a nalial režného, až hrdlom pretekalo. Žičlivý, — napadlo mi. Ale nežičil: Odchlipol pôžitkársky a odovzdal mi sklenku.

— Ó, ty lakomec! — hromžil som v duchu. Keby si vedel, ako vysoko si cení Filo každej slzy režného.

A ako by ma vystrelil, vypálil som z krčmy von. Hore vŕškom, vedľa zvonice a kalvárie, aby som si skrátil cestu. Poniektorí sa mi smiali, vraj, či ja som to ten korheľ, čo režné pije. No bolo v tých slovách viacej závisti, ako skutočnej nenávisti.

Na veľkej kopánke v zeľniciach preberala Eva Rafajka konope a tak pekne zazerala za mnou. Oj!... Až mi srdce zabúšilo.

— Pozri, Eva, čo nesiem! Režné. Ale ti nedám, i keď ma pekne poprosíš. Ej, veru nie. — Hútal som a myšlienkami blúdil v jej srdci. — To je nie pre dievky. To pijeme len my, chlapi.

A od veľkej radosti som pozabudol, že i zem mám pod nohami a na nej skalky, väčšie, menšie a prostredné. Potkol som sa o ktorúsi a aký som bol: dlhý či krátky — roztiahol som sa. Dobre to moja mať hovorí: nešťastie a hory — pes a mačka. Fľaška s režným cupla na zem a ona pila, chudera, ani čo by sedem rokov dažďa nevidela. Do kvapky mi ho vysohlila. Veru, veru...

Trocha som sa i zľakol, ale majster Filo ma podučil, že treba sa vedieť v každom nešťastí vynajsť, lebo na to sme ľudia, aby sme rozumom hýbali.

Pohýbal som i ja.

Zamieril som domov. Vrzol do komôrky, kde mala mať fľaše s hriatym, režným a všelijakými špiritusmi na ohrievanie a chladenie mysli.

Vylial som do fľašky akúsi čiru tekutinu, štipľavého zápachu, ktorú mi mať ani len oblíznuť nedala, lebo vraj by sa spálil a krpcami hodil ako Škarúpka z Havrana. Tekutina a páli vraj. Och, aká je tá naša mať! Pochytil som fľašku, stlačil pevne v ľavej ruke a náhlil sa k majstrovi Filovi. Čakal. Podal som mu ju víťazne. Na dúšok vlial ju do seba. Mal zaiste už veľký smäd. Po chvíli hrozitánsky odpľul, zaklial, až mi kosti zmäkly a zaraz rozviazal sa mu jazyk.

— Čo si mi to akú žieravinu priniesol? Veď páli ako čertova sviečka.

— To je režné. Z tej lepšej raži, — doplnil som starostlivo.

— Že aspoň raz chutnám nekrstené. Všetky vnútornosti i s červíkmi to potrávi. To už hej!...

Škovránky spievaly a v radostnom priestore nestačily im ani belasé diaľky: ďalej a ďalej ulietaly, až tam, kde ničoho nebolo, len voňavý modrý vzduch... A nebolo ani majstra Filu. Podel sa kdesi. Uškodilo mu vraj to naše nekrstené režné.

Najväčší zisk z majstrovej nehody mal, pravda, Ondro Baláž. Odvtedy nepýta od neho nik nekrstené, lebo nikomu nechce sa odchádzať s tohto sveta s popálenými črevami.

Ale doplatil som na to ja. Ešte večer vytiahla mi mať uši na červeno, že som jej v komôrke porozlieval octovú esenciu a spálil novú prikrývku. (A predsa pálila tá čudná tekutina!)

Škoda, škoda. No, nie tej prikrývky, ale pána majsterka Filu, lebo takých majstrov, čo na dúšok budú piť octovú esenciu a ešte si ju aj pochvaľovať, nebude ani medzi Novým Klinom a Rybanmi, ani nikde na svete. A mohol by sa nejaký narodiť. Aspoň by si vyrobil zasa korunu, azda i viac, lebo dnes počítame už na zlatky.

Jozef Bánsky.

Jozef B. Slavianov:

Goralské pesničky

Moto: *Ľúbim svoj rod,*
bo srdce z jeho srdca mám,
ľúbim svoj rod,
bo krv z krvi jednej . . .

Po vrátení Poliakmi nám zabraného územia zväčšil sa Spiš o rázovitý kraj, akým je Zamagurie. Za Magurou — to je povedané ako: Pánu Bohu za chrbtom. Je to kraj chudobný, ale pritom všetkom ľud je spokojný so svojím osudom a nerád sa lúči s tým krajom, ktorý mu zanechávajú ako dedičstvo predkovia už od pravekov a ku ktorému srdcom tak pevne prirástol. Strmé hory, husté lesy, kryštáľové bystriny sú nezameniteľným pokladom zamagurského horala. V tom kraji učil sa žiť a strádať. Žblnkotanie potôčka, doprevádzané chorálom hlbokých a hustých lesov, učilo horala už v kolíske spievať, aby piesňou na perách zaháňal bôľ a útrapy. Piesňou učí hora milovať rodný kraj a piesňou púta horala k žulovým bralám. A verné dieťa hôr rozumie tejto piesni. Trápi sa a nerepce, So spevom v srdci pozerá orličím okom do budúcnosti.

Statní chlapci sú tí horalskí valasi. Putujú horami a strážia svojich sverencov — ovečky. Cengot stáda, šum lesa a zurčanie potôčkov obracia myseľ horského pútnika na domov. Dlho už nevidel horal-valach svoju rodnú dedinku, možno mesiac i dva. Túžbou vynesený na vrcholček hory obráti svoju ohorelú, vetrom ošľahanú tvár k rodnej vieske a túžobným pohľadom a piesňou ukája si páľčivú túžbu po domove. Hory sa zatrasú, lesy rozozvučia ozvenou, keď valach spieva:

Nima tes to nima,
jako ve Frydmane,
ej, vyjdem se na skalke,
vidzem počesene.

Uspokojil roztúžené srdce a hádam aj slza lásky k rodnej hrude zvlažila jeho zrak. Okolo neho pasie sa pokojné stádo a povďačný baránok líže ruku svojmu dobrodincovi, akoby chcel tým prejaviť vďaku za valachovu starostlivú opateru.

Slniečko skláňa sa do lona čiernych hôr a dáva juhásovi „dobrú noc“. Juhás zahvízdne na prste, zamáva vybíjanou valaškou a sženie ovce do košiara. Tu ho čaká statná dievčica, ktorá lichotí mladému bačovi:

Daj mi bača syra,
bedem če ľubiela;
ej, a ja syr zezerom,
za iksem požerom.

Bača pozná faloš čiernych horalkiných očí a spláca ju odpoveďou:

Nepožeroj na mne,
bo nepujdžes za mne;
ej, požeroj na tego,
co pujdžes za nego.

V lone nebotyčných hôr sníva učupená dedinka svoj storočný sen. Koľké generácie zdravých horalov vychovala slovenskému rodu! Koľko ráz zasiahol i tu bič nespravodlivého osudu. Dva razy ťal nás „pokrvný brat“ v tomto mieste do živého a dva razy roznietil srdcia odtrhnutých láskou k svojeti a túžbou vrátiť sa zpät, kde ich srdce tiahlo. Ale ani vtedy neklesli odtrhnutí bratia na duchu, lebo zbcžný ten národ žil v modlitbe a práci. Oral svoje roličky, gazdoval a keď sa mu dobre dialo, zaspieval si:

Chlopek, či ja chlopek,
s plugem v poľu ore,
všistko še mi dobre džeje
chvalas tobie Bože.

Mam pare koničkov,
štyri volky v plugu,
chalupinke malutinke
bez žadnego dlugu.

V karčme nič nedlužen,
priznač še mi šmiele,
kego skupkem počastujem,
tak sobie pozvolem.

Nie každý rok je roľníkovi žičlivý a veľmi často musí horal prekonávať nepohody. A keď už ho niečo rozžiali, v trunku najde rozveselenie, lebo — ako hovorí — „na frasunek dobrý trunek“ a pri tom zaspieva si:

Mam ja koňa šivego, šivego, šivego,
sto tolary za nego, za nego, za nego.
Zasadžol jef žemiaky, žemiaky,
[žemiaky,
zezarly jif pandraky, pandraky,
[pandraky.

Zašol jem se oviesek, oviesek, oviesek,
ale mi tam nezeset, nezeset, nezeset.
Na brezecku vyviolo, vyviolo, vyviolo,
bo še mi žle zašolo, zašolo, zašolo.

Dcéra hôr — malé dievčatko tmavých očú ako hlbiny staročných lesov a rumenných líčok, spieva si pesničku, dozerajúc pritom na strakaté volky, popásajúc sa vedľa.

Pasala volky na bukovine,
vžena za sobom skripce jedyne,
i grala, špievala,
i te svoje šive volky pasala.
Ej, pasla, pasla, až potračela.
což ja neščensna bende robiela,
i vola i plače,
dže ja svoje šive volky zobače.

Svet je všade svetom a láska je všade láskou jednako zápalistou. Keď sa dvaja majú radi, musí byť niečo tretieho, čo ich láske nežičí. Obyčajne bývajú to zlé jazyky, ako nám hovorí táto pieseň:

Na frydmanským viersku dva
[golombky šedzom,
ľudže im zavidzom, že še radži
[vidzom.

Zaľúbencom sa to však páči, keď upútajú pozornosť na seba a hovoria závistníkom:

Nezavidžče ľudže, že še radži mome,
bo to barš piekno viec, keď še
[ľubujeme.

Či nedáte za pravdu junákovi, ktorý si takto spieva:

Keby ja mal, co moj tata,
nekukal byf za džefcata,
ej, haj, hujajajaja.

Má moj tata pieknom mame,
tako še mi nedostane,
ej, haj, hujajajaja.

Oklamaný horalský parobok plachosťou dievčaťa zaspieva si takto:

Keď jef išel prez haj,
prez haj, prez zelený,

sbieraly tam dvie džefcenta,
sbieraly maliny, sbieraly maliny.
Jedna še mi skryla,
tá švarná džefcena,
prikryla jom listeckami,
želona ľiščina, želona ľiščina.

Dievčaťu nezostane tiež dlžen:

Na frydmanským vieršku
piekno ši še zdala,
keď jef prišel k tobie,
jeden zomb ješ miala.

A konečne i tá má svoju pieseň, ktorá — ako sa hovorí — ostala na ocot:

[:*Keď jem byla pannom,*:]
pannom, panenečkom,
ej, pozerali glopci na mňe,
ej, od kľuča džorečkom.

[:*Teroz mie už nefcom,*:]
zem še zestarala,
ej, ješče na mňe vygadujom,
ej, zem še nevydala.

Zamagurie spieva takéto pesničky. Či nie je hodno venovať im viac pozornosti? Hory za Magurou skrývajú v sebe takéto poklady, o ktorých skrýši vedia iba horali a horalky, strážcovia Bohom im udeleného pokladu, ktorý im je náhradou za horký život. Poďme medzi horalský ľud hľadať bohatstvo a krásu slovenskej piesne.

Ernest Petrík:

NA JAR

Už idú v rade prvé sedmikrásky
a počkajú nás iste na lúke,
padne ta veľké oko slnka z lásky
v úsmevoch jarných obuté.
Pôjdeme spolu v smere priamočiarom
i potôčik rovno tečie, žblnká,
volavky padák klesá nad močiarom,
zastiera omrvu slnka.
Šťastie sa hýbe v škovránovom hniezde
a starý škovrán chytá niekde chrobáka;
pozerám cestu k najkrásnejšej hviezde
a s lampou hľadám medzi ľuďmi dobráka.

Na úzkej zaprášenej ceste
našiel som sedieť žobráka.

Podávaná ruka

Bolo to vo svetovej vojne, rozpráva istý bojovník, čo som videl nasledujúcu udalosť. Bitka zúrila. Gule z kanónov rozrývaly zem. So všetkých strán sa ozývaly kuvičie hlasy nepriateľských pušiek. A došlý príval jesenného dažďa pomaly smýval nám s čela bolesti i nezaschlú krv..., keď sme dostali rozkaz: »Preplávať rieku!« Ešte aj teraz ako by som to len prežíval. Pred nami sa hadovite vykrúcala horská bystrina tak bezmyšlienkovite. Jej bolo jedno, či vojna zúri a či nie. Či padneme jej do náručia ako obete, alebo vyviazneme bez pohromy...

»Preplávať rieku!« — znelo opätovne, nemilosrdne. Otec pozrel na syna... Nikto nemyslel na smrť, na nebezpečenstvo... O chvíľku údolím sa rozliehal žabí koncert plávajúceho vojska. Mladučký syn ustával... a čím ďalej, tým viac sa mal k smrti, ako k životu. »Otče, pomôž mi! Zachráň ma! Podaj mi ruku!« Otec sa obzrie a strnie hrôzou. »Vzchop sa, synu! Pozri len na kríž, na svojho Spasiteľa tam na druhom brehu! Daj sem ruku! On jediný nás zachráni!..« A zachránil ich — dodal vyprávač. Otcova ruka a Ježiš na druhom brehu zachránili jednu dušu, jeden život, taký cenný pre rozhodujúci boj.

Tým bolo povedané veľmi mnoho. Aj to, nakoľko v rozhodujúcom boji je dôležitý každý jednotlivec, aj to, že môže ľahko zahynúť, aj to, kto ho najistejšie zachráni.

Dnešný svet je v podobnom boji. Lenže ten urputný boj svetovej vojny z roku 1914—18 sa preniesol na iné bojisko. Na bojisko myšlienkového sveta. Dnes sa bojuje o dušu toho sveta, ktorý má prísť po zničení doterajšieho. Preto tak zúri a bije na poplach tlač všelijakých myšlienkových izmov, preto až do omrzenia máme na programe samé agitácie atď., aby si len ľudia pokazili žalúdok a bez odporu boli ochotní podstúpiť akúkoľvek lacnú operáciu. Vedia oni veľmi dobre, že v mútnej vode sa najlepšie chytajú ryby.

Toto je ten dravý príval, toto je tá dravá horská bystrina, ktorá bezočivo sa vrhá na všetko, čo jej príde do cesty. Nemá srdca, nemá citu, ani ľudských ohľadov. V tomto znamení vedie aj boj o tvoju dušu, aj o tvoju osobnosť, drahý môj háemistický brat. Beda tomu, koho nevítaný hosť nenajde na stráži. Teda musíš byť pripravený. Musíš poznať, že na teba číha nebezpečenstvo — s každej strany, — že dravá horská bystrina dneška jej aj pre teba tou prekážkou, ktorú máš zvládnuť, tou horou, ktorú máš preliezť, tou riekou, ktorú máš preplávať, aby si sa dostal ta na druhý breh, čerstvý, svieži, zdravý, zachovalý — ku Kristu, ktorý je Záchrancom a Spasiteľom nás všetkých.

O úprimnosti tvojho boja s mocnosťami tohto sveta, — aby si si zachoval dušu pre Boha a telo pre jeho budúce oslávenie — nijako nepochybujem. Veď si sa stal preto háemistom, aby si všemožne bojoval, aby si pracoval na výstavbe svojho charakteru a na uplatnení háemistických zásad v živote. Ja chcem to, čo ty. Ba celá háemistická rodina je s nami zajedno: »Preplávať tú rieku!« »Nedať sa strhnúť!« Na tú prácu podávam ti ruku, do tej práce ťa volám, aby tvoja mladosť a staroba bola zasvätená Bohu a národu! **Jozef Šesták.**

Jožo K. Minský:

Možnosť rozvoja Slovenskej republiky

Minulého roku 14. marca zmenila sa tvárnosť Europy a v samom srdci postavil si jednotný slovenský národ svoj samostatný štát, za ktorý bojovali naši predkovia stá a stá rokov.

No, ako každý má nepriateľov, tak i náš tštát má nepriateľov a neprajníkov, ktorí rozchyrujú a trúbia do sveta, že Slovensko sa hospodársky neudrží. Vidia už skazu v tom, keď v terajších rušných časoch a vinou vojnových okolností je prechodný nedostatok toho, alebo onoho. My môžeme s čistým svedomím konštatovať, že Slovensko má so dňa na deň lepšiu hospodársku budúcnosť.

Slovensko vyživí omnoho viac ľudí, ako ich má teraz, len treba využiť všetky hospodárske možnosti, ktoré náš štát poskytuje.

Hospodársky vývoj Slovenskej republiky má veľké predpoklady. Porovnajme len husto obydlené Holandsko, Belgiu a hornaté Švajčiarsko. Slovenský štát je nie ani v rozlohe, ani v počte obyvateľstva medzi poslednými štátmi v Europe.

K vôli dôkladnej predstave o možnosti vývoja našej republiky prikladám nasledujúci diagram.

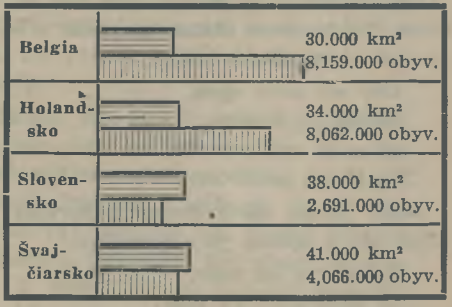

Z tohoto diagramu vidíme, že Slovensko môže urobiť netušený rozvoj, môže krásne rozkvitať.

Svrček

Bolo to raz večer. Pršalo, len sa tak lialo. Orlíci boli shromaždení okolo širokého kozuba v starej chalupe, kde bývali. Kotol guľášu, zavesený nad ohňom, rozširoval dráždivú vôňu. Premočené šaty sa sušily zavesené na hradách a rad rozmoknutých topánok sa kýval na povraze, pretiahnutom v teplom kúte izby.

Keď si chlapci sadli okolo kozuba, čakajúc na večeru, zrazu sa ozval hlások: „Cŕŕŕ, cŕŕŕ!“

— Čo to môže byť, zvolal Janko.

— Svrček, odpovedal Jožko, tu hľa je, v kozube.

— Taký mladý a aký má silný hlas! To nie je možné. Ty sa mi len vysmievaš, odpovedal Janko.

— Čit! — šepkal Jožko. — Počúvajme, či bude hovoriť.

Keď všetci od prekvapenia zatíchli, Jožko sa učupil pri kozube a sladkým hlasom hovoril ku svrčkovi: „Dobrý večer, braček, ja som „Jeden z nás“. Vítaj pri našom kozube.“

— Dobrý večer, Jeden z nás, — odpovedal mu svrček, — som veľmi šťastný, že si môžem rozdeliť svoj dom s vami a že sa môžem pri vašom ohni trochu zohriať. Pekný ohník ste tu založili.

Orlíci sa nahli dopredu, ale ani nemukli, lebo sa báli, že odplašia svrčka.

Jožko pokračoval: „Vieš Ty nás veľmi zaujímaš. Pred chvíľou nás veľmi pprekvapilo, že si tak hlasne kričal cŕŕŕ, cŕŕŕ!“

Svrček sa rozosmial.

— To nebol môj hlas, povedal; ten krik nerobím ústami, ale svojimi tvrdými krídlami, ktoré triem jedno o druhé ako sláčik o husle. Pozrite sa!

A ukázal im malý rohatý výstupok, ktorý mal na jednom krídle a ktorý trel rýchlo o druhé, tak prenikavo zacvrlikajúc, že orlíci až vyskočili.

Všetkým sa to veľmi páčilo.

— Zacvrlikaj ešte, — prosil Janko, ale svrček potriasol hlavou.

— Lepšie bude, keď tak neurobím, povedal, je to výzva mojim druhom a iste si neželáte, aby sa vám sem dohrnuli.

— Vždy si tu býval? — spýtal sa Laco.

— Áno, okrem niekoľkých výletov, ktoré som s času na čas urobil do polí. Keď som prvý raz vyšiel z vajíčka v hromade handár, bol som celkom malý a moje bydlisko sa mi zdalo veľké ako svet. Ale za každým svlieknutím som sa stával väčší a väčší.

— Ešte sa stále meníš? — spýtal sa jeden z orlíkov.

— Už nie. Dosiahol som svoj normálny vzrast, — mladý svrček sa totiž svlieka viackrát a len po poslednom svliekaní mu narastú krídla.

— Teda Ty môžeš lietať na slnku, — zvolal Laco so závisťou.

— Ale kde — odpovedal svrček — strávim deň vo svojom domčeku pod podlahou. Vychádzam v noci. Nelietam dobre, ale viem skákať.

Janko sa medzitým pritrel až celkom blízo ku svrčkovi, ktorý zrazu preskočil cez kozub a posadil sa vedľa Jožka, ktorý práve prikladal nové poleno na oheň.

— Neodchádzaj! Aký skok! Vyprávaj nám ešte! — zvolali všetci orlíci.

— Prilož ešte jedno poleno, — povedal svrček Jožkovi — mám rád teplo.

— Dobre, braček — povedal Jožko.

Plamene vyšľahly a guľáš začal vrieť.

Bol čas večerať.

— Bolo by nám cťou, keby si si s nami zavečeral — povedal vodca, nalievajúc guľáš na misu.

— Ale hej, ďakujem pekne. Som veľmi rád, že môžem od vás prijať vaše milé pozvanie — odpovedal svrček.

Orlíci sa rozosmiali:

Janko nalial trochu guľášu do malého tanierika na kozub vedľa svrčka a vodca začal modlitbu.

Práve keď povedali „Amen“, svrček zasvrlikal ešte silnejšie než obvykle a všetci vzpukli v smiech. Nebolo to veľmi úctivé, ale keďže Boh stvoril i svrčkov i orlíkov, som si istý, že On v tom nevidel nič zlého. Guľáš bol veľmi dobrý a orlíci veľa nemysleli na svrčka, kým taniere neboly prázdne.

Keď dojedol, Laco posotil Jožka lakťom a pozerajúc sa na svrčka, povedal: „Pozri líže omáčku ako mačka“.

A bola to pravda. Všetci sa obzreli, aby videli malé stvorenie, ktoré vedelo tak čistotne papkať svojím jazykom. Ale keď prišlo na pevné kúsky, začalo ich hltať na plné ústa.

Jožko vstal.

— Braček, — pýtal sa celkom tichúčko — mám ti to trochu rozkúskovať? Bojím sa, že si pokazíš žalúdok, keď hltáš celé kúsky.

— Nie, ďakujem — odpovedal svrček veselo. Ja to tak robievam. Nemám zubov, ale mám veľmi účelne zariadený ústroj, ktorý rozomiela potravu. Iba mu ju hodím a on ju rozdrví namiesto mňa.

Keď sa najedol, spýtali sa ho, či chce niečo piť.

Odpovedal:

— Áno, ďakujem, od tepla mám vždy veľký smäd. Nevyrušujte sa. Ja si poslúžim sám z tejto studienky.

Skočil na Lacov premočený kabát, ktorý padol na zem, urobil si v ňom malú dieročku a pil z nej plnými dúškami.

— Ah, teraz už viem, prečo mám tak mnoho dieročiek na premoknutých punčochách, zvolal Ferko. To sú studničky svrčkov.

Zrazu všetci boli ospalí a svrček povedal:

— Myslím, že by som mal odísť. Niečo počujem.

— Bol by si tak láskavý odpovedať nám ešte na jednu otázku, kým odídeš? — povedal Jožko.

— Pravdaže — odpovedal svrčok.

— Pozoroval som ťa uprene. Videl som tvoje ústočká, prekvapujúce krídla, článkované nohy, ale nevidím ani stopy po ušiach. Ako teda počuješ?

Svrček sa zasmial na celé kolo.

— Naozaj, mám ucho, ale ho mám na nohe.

Na ich veľký úžas zdvihol svrček nohu a mohli vidieť na nej malilinké uško.

— Je to oveľa praktickejšie ako na hlave, lebo môžem priložiť ucho kam chcem a vopchať ho na každé miesto.

Orlíci boli celkom prekvapení.

— Dobrú noc — zašepkal tíško svrček Jožkovi.

— Dobrú noc, braček — odpovedal Jožko.

So zdvorilým „Dobrú noc a ďakujem“ pozdravil sa svrček ostatným orlíkom a zmizol.

Jožo Tieň:

Venovanie

(Okresnému náčelníkovi J. Beňovskému)

Na nebesiach tak často dohorieval [meteor,
že nespočítal by to smrteľník;
ten láskou vzbĺkol v plameň naposled,
keď ľudstvu vysypal už mnoho svetiel
i posledný čo vyhášal tak smutne letel
tak letel, tak padal, tak kýval smutne,
že rozkošné on pozobúdzal nočné lupne,
že k ránu kvet hneď vyskočil.

Keby snáď toľko krásnej lásky bolo
čo krásy mal ten meteor,
šiel by som ďaleko do diaľav
šiel by som na končiare hôr
a priniesol jej čo len za atom;
i kebych sbohom dal hrám,
vám bych ju priniesol, vám.

PRVOSIENKY

Ernest Petrík:

Deň

Upokojte sa, rozhegané koľaje
upokojte sa, rozvírené dediny,
keď doba táto nová je
nuž, zabudnime na viny.
Nuž, zabudnime staré nesváry,
veď život besne uteká,
treba nám úsmev na tvári,
čaká nás veľká robota.
A spolu svorne ako ohnivá
silnej železnej reťazi!
Len tak sa úsmev dobýva —
s úsmevom život víťazí!
Rozspievajte sa biele ľalie,
veď sa deň večný rozvodnil.
už spadly putá nahnilé,
národ je zdravý, slobodný.

Ernest Petrík.

Žobrák

Každý má výzor boháča,
niet žiadnej ruky, čo by dala.
Stojí hodinu na nároží,
v rukách sa ihrá s klobúkom,
nikto doň šesták nepoloží
nádherným teplým oblúkom.
Bo ľudia takí, takí sú,
málo si z vonka zapíšu
a cudziu biedu necítia;
nikto si chlapca nevšíma.
nikto sa chlapca nepýta,
prečo tie slzy v očiach má.

T. Dörner:

Včera a dnes

Národ sa zo sna zbudil
a hodil katom putá.

Včera?

Národ na fronte skamenel,
hoc' stihla ho rana krutá.

Včera?

Boli sme ešte slabochmi,
dnes sme už stvrdnutí sťa žula.

Zajtra?

Budeme z dynamitu,
čo zničí ihneď vraha.

Zajtra?

Sadneme na vlak víťazstva
k slnečným métam čo nás ťahá.

Zajtra?

Pôjdeme v šikoch za chotár,
dievčatko od Šurian čaká.

VI. tr. r. g. Tisovec.

T. Dörner:

V kolíske a dnes

Nad mojou kolískou Tatry maly stráž,
pri nohách kľačal spievajúci Váh i Hron,
z ich očú šľahal dedov slávy kráž
v srdce mi vštepil ohnivosti zlom.

Tam. kde šťastím vonia pieseň devy,
kde grúne, hole, kopanice spia,
kde o slobode každý na fujare hrá,
kde tvrdé dlane, odvahy lesk v tvári,
kde radosť z práce, žitia v očiach plá,
kde s valaškami nadšenie sa valí,
tam učila ma moja zlatá mať,
ľúbiť vlasť a žitia bôle znať.

Dnes píšem básne — duši slastný dar,
či osud mne len toľkú ťarchu dal?
Nie! Mne vravela pri kolíske mať:
„Najprv vlasť, potom šťastie milovať!“

VI. tr. r. g.´Tisovec.

Hana M.:

O mojom ľude

Kto mi ho nazve luzou, hreší.
Kto mi ním zhrdne, ta s ním, preč!
Bo mňa i mnohých náš ľud teší,
tie jeho zvyky, mravy, reč,
i jeho zbožnosť, láskavosť,
i jeho piesní šumné zvuky,
i pracovité jeho ruky,
ktorými ma vždy laská dosť,
ktorými večne drhlačí
na poli. ači pri stroji.
Klasy mu rastú v bodľačí,
bodľač ma v jeho život zapojí.

VII. c. Slov. gymn. v L. Sv. M.ikuláši.

Mg. Horčík:

Naša dúha

Biela — — —
čistá naša duša —
belasá — — —
jasné naše nebe —
červená — — —
láska k našej vlasti —
tebou vetrík povieva.

V čiernych našich rokoch
sme ťa nevideli,
žila si nám v túžbe,
v našom srdci mäkkom,
keď sme ťa mať chceli,
museli sme s drakom
o teba bojovať.

Dneska voľne tebou vetríček povieva,
vlaješ v našej zemi, slnko ťa ohrieva...
tvoje farby milé z veľkej výšky svietia,
ku nim oči živé svojím zrakom letia.
Spievaš ticho pieseň, hymnou ju
[voláme,
v radosti i v žiali ku tebe kľakáme.
Ty si naše všetko, vziať si ťa nedáme!

B. Bystrica.

Hrsť spomienok na Deň mládeže v Nitre.

(List z denníka.)

Je krásne júnové ráno. — Slniečko len čo začalo svojimi papršlekmi bozkávať zem, už na priedomkoch, na podstení poskakujú chlapci a poberajú sa ku škole. Srdce im vari ide vyskočiť od radosti. Nemôžu toľkú radosť ani v sebe utajiť — skáču, poskakujú.

I mladé nôžky tých najmenších háemistov cupkajú ku škole, kde má prísť auto, ktoré ich odvezie ďaleko do Nitry. Veru je Nitra nie blízko, zvlášť nie nám, ktorí sme tu na hraniciach. Tým menej chlapcom, ktorí ešte v nej neboli a ktorí si myslia, že svet je len to, čo vidia na obzore.

No, vedia oni už o Nitre mnoho, čo im pán učiteľ rozprával. Vedia už o najväčšej ríši, o Pribinovi, Cyrilovi a Metodovi, vedia oni aj to, že tam je zakopaný čarovný meč Svätoplukov, ktorý všetkých našich nepriateľov „šmahom“ zotne.

No, najviac majú na mysli to, že dnes sa tam dostanú a že všetky tieto historické miesta budú vidieť na vlastné oči, že budú pochodovať pred mnohými ľuďmi, pred toľkými, koľko oni ešte vo svojom ešte kratšom rozumčeku ani predstaviť nevedia.

Už sú všetci na školskom dvore, keď dohrčí nákladné auto, ktoré oni najprv obdivujú potom sa všetci vrhnú naň a už sú hore.

Spevom odchádzame na našu púť — pokloniť sa historickej Nitre.

Chlapci mudrujú, ako to len tak chytro uteká, ako letia jablone pri ceste, zem, všetko a my stojíme.

Konečne vidia, ako nám rýchle uteká Zobor naproti — neuteká — ale letí privítať prvých slobodných slovenských chlapcov.

Oneskorili sme sa predsa. Na námestí je shromaždená Hlinkova mládež z celého okolia. Námestie je preplnené. Prichádzame práve vtedy, keď kňazi rozdávajú celej mládeži Sviatosť oltárnu. Verejne ukáznení telom, ale i dušou, prijímajú slovenskí junáci Najsvätejšie Telo.

Potom prichádza k vlastnej akejsi manifestácii, na ktorej prehovorili vynikajúci vodcovia hnutia HM.

Chlapcov samozrejme tešila najviac „defilírka“. Veď oni ani nevideli „toľko sveta“. Veď ľudí tam bolo toľko, že v uliciach boli natisnutí a tvorili nepreborný špalier, ktorý zdal sa byť stále pohybujúci. Stá a stá rúk lietalo vzduchom na pozdrav našej „držiteľke rána“: Hlinkovej mládeži, ktorá hrdá na svoju úlohu, sebavedome kráčala v trojstupe za zvukov slovenských pochodov.

Nedefilovali sme len pred ľuďmi, defilovali sme pred prvým slovenským kniežaťom Pribinom, ktorý sa iste díval na nás, ako kráčame v jeho šľapajach.

Videli nás naši prví kňazi Cyril a Metod, ako nábožne pristupujeme k tomu, čo oni k nám priniesli a čo my stále neochvejne vyznávame.

Tešil sa iste i Svätopluk, že hoci ho synovia sklamali, nesklamali ho pravnukovia, ktorí spojili sa v jeden šík v Hlinkovej mládeži.

I naše srdcia kypely radosťou nad tým, že nám Pán dožičil žiť slobodne v našom slovenskom štáte.

Odchádzali sme s jedinou vrúcou prosbou na perách, aby náš slov. národ žil šťastne vo svojom štáte.

V Poľnom Kesove v júni 1939.

Obrázok od nás

— Markááá... hybaj chytro. treba ovce lúčiť!

— Už idem. ňaňo, nech si len...

— Berieš sa ho, bodaj ťa, ty zelina naničhodná, či si sa ešte nevyparádila?

— Ale ňaníčko, veď sa len nehnevajte. veď som už tu.

Z nízkej drevenej chalúpky vyšla šumná asi 19-ročná dievčica. Zamierila na preddomie, kde na lavičke pod košatou lipou sedel jej starý otec. Lichotivo sa naňho usmiala a pohladila jeho šedivú bradu v tompresvedčení, že ňaňo sa už nehnevá. Zvrtla sa a odbehla ľahkým krokom ku čriede blačiacich oviec.

— Na, Brnuška. na moja, na! — volala zvučným hláskom, zatiaľ čo starý otec s úľubou pozeral na svoju driečnu vnučku ktorú len pred chvíľou nazýval „naničhodnou zelinou“.

— Luč, luč, na bŕŕ! Méééé méééé! — ozývalo sa od stáda oviec, ktoré sa už vzdiaľovaly zpred Javorovie domu, zanechávajúc za sebou veľký kúdol prachu. Niektorí ľudia sa ešte len teraz vracajú s poľa domov. Svalnatí chlapi majú na pleciach kosy, ženy hrable; mnohé nesú na chrbte batohy s mládzou, aby maly čo dať kravám na večer k dojeniu. Dnes mali u Javorov na strave zvonára, ktorého obec chovala, takže každý deň bol v druhom dome na koste. Vybehol zo dvora utierajúc si ústa otrhanou čiapkou. Ešte vždy cíti chuť riedkej múky s bryndzou, ktorú si v každom dome na večeru rozkáže.

— Len tej múčičky. tej múčičky, to mi je takô ľahkô na noc, vedia, moja milá pani gazdinká.

A vyspevujúc si tenký mhláskom ako nejaké dievčatko, poberá sa ku kostolnej veži odzvoniť Anjel Pána.

Medzitým sa už dedinská mládež schádzala na „drevá“.

Hrubé kmene smrekov popred domy naukladané do väčších-menších pyramíd, dobre poslúžily veselej chase za sedadlá. Keď už Marka zavrela ovečky, vybehla na záhumnie vraj „na očenášik“ ku krížu čo stál neďaleko na rozcestí. Prešla ovocným sádkom a tíško vyšmykla z úzkej bránice von do poľa. Z blízkych močiarov bolo počuť krkanie žiab. Jasný letný večer. Duša dýcha túhami po niečom krásnom, nadzemskom. Je to už tak. ľudia z hôr nemilujú nížiny. Ich srdciam lahodia výšky ozrutné vrchy, skaliská, divá a drsná príroda. Preto aj Marka kochá sa v mohutnosti blízkych končiarov. V duchu porovnáva svojho Janka, pravý obraz rodného kraja. s Frantom, čo bol minulého leta v ich dedinôčke na prázdninách.

Ako ju len vtedy chcel pobláznit, čo jej sľuboval! Aké mal lichotivé reči! Svetár, pražský študent. Ona však zostala verná svojmu Jankovi, dokiaľ sa len z vojenčiny nevrátil. Veď s ním rástla, spolu sa ako deti okolo zvonice naháňavali, poznala jeho rodinu, jeho minulosť i povahu. On poznal jej nežnú dušu tak čo by sa mala dať zvábiť kadejakým cudzincom.

Ako Anča Zvoráňovie alebo Zuzka Mikuška, čo sa za toho žandára vydala.

Anča je dosiaľ starou dievkou, hoci za ňou dosť mládencov kukalo, kým jedného leta nezačala chodiť s nejakým oficierom z Pardubíc. A Zuzka musela teraz zo Slovenska odísť. Má dvoje detí a muž ju vraj nechal. Zostala samaz s deťmi v cudzom svete. Oj, trpký osud stihol mnohé slovenské devy, ktoré opovrhly slovenskými mládencami a išly za cudzích „pánov“.

Počas svojho dumania prišla Marka až ku krížu, kde zbožne ďakovala Bohu. že jej Janko je poriadny, statočný slovenský junák.

K ušiam jej doliehal spev mládeže. Z nižného konca dediny začula tiahle zvuky harmoniky. Oj, pozná ona, kto to hrá, vie aj to, komu tá pieseň patrí. Modlitba odletela s pier... Aha, počúva: „A ja mám Marinu krajšiu ako malinu“. Chcela by v odevtu zaspievať „Prídi Janík, premilený, príď ty k nám.“ Chalúpky učupené jedna pri druhej už driemaly len muškáty v oblôčkoch voňaly do teplej letnej noci.

VII. tr. Slov. gymn. v L. Sv. Mikuláši

Marián Okáľ:

Náš motorový čln.

Mali sme veru ten „motorový čln“ aspoň my, čo sme si ho spravili, vážili sme si ho veru až tak. V skutočnosti to bola len taká malá plť, ktorú sme si museli sami poháňať nohami.

V júli bolo veľmi horúce. Chodievali sme sa často kúpať. Raz som sa práve kúpal, keď ktosi dotrepal do Váhu akúsi plť, sbitú zo šiestich dvojmetrových žŕdok a potískal sa akýmisi lopatkami, čo si doma vystrúhal.

I mne prišlo na um, či by sme si aj my s Jožom nemohli spraviť také niečo, ale ešte dôkladnejšie. Trocha som ešte plával a pritom som rozmýšľal. Keď som už mal plán, išiel som na breh, kde som sa obliekol a zavolal som Joža z vody, ktorý sa kúpal trocha obďaleč. Nešiel veľmi rád, ale keď som mu na brehu vysvetlil, čo vlastne chcem, chytro sa obliekol a potom sme bežali domov.

Ja som doma našiel vzorce, ako sa vypočíta obsah, váha, alebo špecifická váha telesa, naučil som sa nazpamäť špecifickú váhu dreva a odišiel som k Jožovi, ktorý ma už čakal v záhrade s papierom a ceruzami v ruke.

Ľahli sme si dolu bruchom do trávy. Pod papier som si podložil dosku a začal som rátať:

„Špecifická váha dreva je asi 0·7, ja vážim 45 kíl, a ty,“ obrátil som sa k Jožovi, „so 30“.

No, Jožovi sa to nepáčilo, vyskočil a vraj čo si myslím, že čo je on, že on váži vyše päťdesiat kíl. Boli by sme sa pohádali väčšmi, keby som nebol uspokojil Joža:

„Len tichšie, Jožko, veď chceme robiť čln a už budem rátať, že máš vyše 50 kíl.“

Rátal som ďalej:

„Drevo musí vytlačiť toľkoto vody, preto musí byť dreva toľko a toľko. Máš ho toľko, Jožo?“

„Hej,“ odvetil.

„Tak dobre,“ pokračoval som: „Môžeme stavať. Teraz ešte spravím nákres a ty sa postaraj, aby tu bolo toľko žŕdok, ako som vyrátal. Rozumieš?“

Jožo však hneď protestoval a vraj: „Čo si ty myslíš, že to my potom budeme vládať dotrepať do vody?“

„Ná, veď ty máš vyše 50 kíl, čo by si to neuniesol. Alebo vieš čo? Dones len polovičku, ale aj starší kreptúch!“

Jožo len vyvalil oči, že vraj na čo, ale potom pochopil.

Nakreslil som na papier, ako to má vyzerať, a už sme sa pribrali do toho. Sbíjali sme žŕdky. Klince doniesol Jožo dvora, ale boly staršie a pokrívené, preto ich vše on vystieral a ja som sbíjal, alebo naopak. Keď sme už žŕdky posbíjali, Jožo doniesol pílku a odrezali sme do špica predok a zadnú stranu plte, aby to vodu rozrážalo.

Začali sme robiť „motor“. Vzali sme dve hrubé laty, asi pol metra dlhé a na jednej strane sme cez obe prevŕtali veľké diery. Keď to už bolo hotové, spravili sme trocha dlhšiu, ako bola šírka plti, dva razy lomenú os a potom najhlavnejšiu časť, dve lopatkové kolesá. Spravili sme ich dosť hodné, aby dobre začieraly do vody. Už bolo treba len pribiť kreptúch a všetko pospájať.

Potom sme ešte spravili sedlo, špáry na kreptúchu sme pozatierali smolou a išli sme to vyskúšať, hoc aj oblečení.

Šťastlive sme doniesli „motorový čln“ do Váhu. Nadol to išlo. Ale keď sme chceli ísť nahor, čo mal aj Jožo vyše 50 kíl, nešlo to. Museli sme odrezať z lopatiek. Potom to už šlo ohromne. Chlapci, čo boli na brehu, len tak híkali a vyvaľovali oči, čo je to, ako je to. My sme boli pravdaže na to veľmi hrdí.

Jožo sa chcel ešte väčšmi presláviť a keď sme šli dolu vodou, išiel na samý predok člnku. Rozkročil sa, ruky si chcel skrížiť na prsiach, aby vyzeral ako nejaký „šífkapitán“, ale — ale zabudol, že som ja vyratúval, ako by mal vyše 50 kíl. nuž — (ja som zo začiatku myslel, že dozrel rybu — člnok sa prevážil a on čľups do vody taký oblečený.

No, ani so mnou to nebolo najlepšie. Veď keď taká ťarcha odpadne s jedného konca, nuž sa musí druhý koniec svážiť. Teda aj ja len-len, že som sa neokúpal. Čln podvihol predok do hora ako nejaký pyšný húser. Rýchlo som zakäroval k brehu, aby som bol aspoň ja trocha suchší.

Jožo prišiel ku mne celý premočený a potom sme odniesli čln domov. Jožo bol trocha smutný (veď viete, čo ho doma čakalo), keď sme položili čln v záhrade na zem.

Keď som odchádzal, povedal mi, že si bude žmýkať nohavice, vraj aby doma nezbadali.

Na druhý deň sme zase vytiahli „motorový čln“, ale už sme boli oblečení len v trenírkach, lebo sme si mysleli, že zas môže niekto z nás dozrieť takú rybu, ako Jožo.

Člnkovali sme sa asi týždeň. Len raz príde Jožo smutný ku mne, vraj už je po člnku..

„Čo?!“ zhíkol som, „čo za sopliak ho skazil?“

„No, sopliak, možno, nebol,“ odpovedal Jožo a pritom sa šúchal rukou poniže chrbta, „ale môj otec. Majú ísť na furmanku a ja som vzal novši kreptúch a nie starší.“

„Neboj sa,“ tíšil som ho: „Ak len kreptúch odrapili, to je nič. Pribijeme krížom niekoľko latiek, aby viacej uniesol a budeme sa ďalej člnkovať.“

*

Bol len kreptúch odtrhnutý, nuž sme sa aj potom člnkovali, ale Jožo mi vše pripomenul, že sa on viac zaslúžil o ten člnok, ako ja. No, ja som sa nedal a vždy som ho odpravil:

„Hádam si viac zaslúžil pre ten člnok a potom, veď máš vyše päťdesiat kíl.“

Nenahneval sa preto — nuž člnkovali sme sa celé leto.

Možno, že sa budeme člnkovať aj tento rok, ak Jožov otec nezbadá, že sú na našom člnku žŕdky, čo mal nachystané, že si z nich urobí rebriny.

---

*) Kreptúch je válov, sbitý z dosák o obsahu $^{1}/_{2}$ m^3 a žrávajú z neho kone, keď sú nie v maštali.

Pohovoríme si...

Sedíš aj ty v školskej lavici a hľadíš zadumaný von oblokom. Pred tvojím zrakom hýria pestré farby veľmesta, živý ruch ulice omamuje ťa svojím rýchlym tempom, ale ty toto všetko nevidíš, pre toto si slepý a hluchý, tvoj zrak zaletuje do diaľav, k modro sa črtajúcim lesom, aby tam vyhľadal znovu to miesto, ktoré ti bolo po týždne, ba možno po celé mesiace útulným domovom, pod oblohou neba, pri vode, slnku a na zelenej pažiti.

Toto všetko, tento krásny, bezstarostný život však patrí už minulosti, a to, čo bolo, to sa už viac nevráti. Na tie krásne časy, drahý brat junák, ostávajú ti len spomienky, lebo čaká ťa vážna práca, ktorá ťa volá.

Pohovorme si teda úprimne o tejto veci. Nehnevaj sa za to na mňa, keď ti prezradím, že viem, že neraz, keď sa takto zahľadíš z obloka, chcel by si razom všetko nechať tak a utiecť zo školy do krásnej prírody, v nej voľne si vydýchnuť a viac sa nevrátiť medzi štyri chladné múry školy. Ale toto nesmieš urobiť! Zakazuje ti to tvoje slovenské svedomie, tvoje sebavedomé ja. Po odpočinku vždy a všade na celom svete začína len práca, ktorej sa nevyhneš nikde. Jedni pracujú duševne a iní zas telesne. Taký je život a takým ostane vždy. A na tento život, na svoj budúci život musíš vedieť hľadieť vážne a musíš si uvedomiť, čo od teba tvoj národ a štát, tvoji rodičia očakávajú, v týchto prípadoch potom, drahý brat, žarty na bok a pracovať — študovať — biť sa za svoje dobro, čo bude vždy len na osoh pre teba a pre tvoju budúcnosť.

Máme prvý rok, prvý školský rok v slobodnom slovenskom štáte. Tie malé, budúce vlčatá, ktoré ešte len tento rok prvý raz prekročily prah školy, sú šťastlivé, že idú prvý raz do školy, už do naozaj slovenskej a našej školy.

A ty, starý školský veterán, si to tiež musíš uvedomiť. Nezdalo sa ti, že tie školské múry boly celkom akosi krajšie, prítulnejšie ako pred rokmi, keď vchádzajúc medzi ne, necítil si sa istý so svojím slovenským presvedčením, keď si bol medzi tými múrmi prenasledovaný, ba často aj vysmievaný? Áno, tak to bolo v minulosti, keď si sa musel schovávať so svojím presvedčením, so svojou slovenskosťou. Dnes je to však inak! Dnes smelo sa môžeš udrieť do pŕs a zakričať do sveta: „Som Slovák, syn toho hrdého národa pod Tatrami!“, a nikto ťa za to nezavre, nepokorí posmešnou poznámkou. Pamätaj, že ti, ktorí študovali pred tebou, museli sa biť o to, aby mohli doštudovať a dostať sa ako Slováci na miesto, hodné ich vzdelania, že mnohí len preto nedoštudovali, lebo boli predtým „pánslávi“ a neskôr „nespoľahliví“, len preto, lebo sa volali Slováci, že mnohí a mnohí, nemôžuc sa pozerať na tieto skrivodlivosti, museli utiecť do prírody a tam nemým stromom, lesom, grúňom a stráňam, pokropiac zeleň slzami ľútosti, žiaľu a bolesti, vyponosovať sa nad všetkou touto krivdou.

Ale...

„Sic transit gloria mundi“ — tak zachádza svetská sláva a tak zanikly aj tie časy, keď si sa ty, slovenský študent, nesmel hlásiť k svojmu národu, hoci len a len jemu patril, patrí a bude patriť vždy ten kus zeme pod Tatrami, na ktorom v tisícich školách sa slovenský študent učí a vzdeláva! Ale aj vtedy tento študent vedel sa vždy hlásiť k svojmu rodu, hoci bitý i prenasledovaný, vedel vždy byť hrdý na svoj rod, na svoje slovenské srdce.

Striebrovlasý vodca — krajinský vodca Hlinkovej mládeže, minister dr. Vojtech Tuka, raz v tábore, keď bol navštíviť svoju mlaď, povedal:

„... buďte Artušovi rytieri, Vy, Hlinkova mládež, buďte tými rytiermi dobra. Pomáhajte chudobným, konajte všade a vždy len dobro. Títo rytieri dobra raz za rok sa schádzali okolo svojho vodcu, aby mu hlásili, ktorý z nich čo dobrého vykonal. A každý vykonal nejaký dobrý skutok, lebo tak kázal ich zákon a zákony sa dodržujú. Ak sa však našiel medzi nimi taký, ktorý by nebol nič dobrého vykonal, nepatril viac medzi nich, bol slabochom. Nuž i vy konajte svoju povinnosť — buďte rytiermi dobra! Študujte — konajte dobro, lebo len tak si zaslúžite svoje meno, meno Hlinkova mládež.“

Toto sú slová nášho „striebrovlasého vodcu“, ako ho mnohí z nás volajú. A takéto slová, slová martýra a trpiteľa, sú vždy ako nepísaný zákon, ktorý zákon sa dodržuje a plní. Hlinkova mládež, orol, skaut, junák i to malé vlča, buď teda rytierom dobra, bo to ti odkazuje tvoj krajinský vodca!

Aj ten, ktorý pochodil všetky tábory, kolonie a kurzy, ktorý stál spolu s nami spojený pútom priateľstva a bratstva nad blčiacim rudým plameňom táborového ohňa, brat sborový vodca Alojz M. Macek, keď som sa ho opýtal, čo nám všetkým odkazuje, povedal mi toto: „Musíte si uvedomiť, že ako študenti musíte svedomite plniť svoje povinnosti, dobre robiť svoje školské úlohy. Je toho veľa, ale dnes to nestačí. Dnes, v dobe mimoriadneho tempa, nestačí len cibriť rozum, pamäť a cvičiť telo, ako to bývavalo inokedy a vôbec v minulosti, dnes musíte cvičiť a pestovať aj vôľu, usmerňovať city a intuíciu, pripravovať sa na praktický život a hlavne pamätať si, že dnes to, čo robíte, robíte to k dobru alebo k zlu svojho vlastného národa a štátu. A to zlo vo vašom konaní, v konaní Hlinkovej mládeže, nesmie byť!

Tomuto sa dnes prispôsobuje aj škola a organizuje sa i mimoškolská výchova a príprava mládeže na život spoločenský, občiansky a vojenský v HM. V tomto práve má široké poslanie Hlinkova mládež, lebo popri škole ide sdružovať v dennom živote teoriu s praxou.

Tomuto sa učte v školskom roku, ktorý je prvý v našom slovenskom štáte.“

Naoko sa bojovalo a bojuje. Je to boj dobra a zla, spravodlivosti so skrivodlivosťou sveta. Bojovali naši otcovia a bratia. Tam ukázali svoju udatnosť, žiť a mrieť za slobodu vlasti a národa..., bo radšej nebyť, ako byť otrokom!

Tento náš školský rok započal sa v znamení hesla „Všetko späť!“. A aj sa nám vracia to, čo nám patrí, kde Slovák vždy bol svojím pánom. Nuž, Hlinkova mládež, pohovor si medzi sebou o tomto školskom roku! Pohovor si úprimne a nakoniec povedz, že ešte nikdy nebol školský rok tak krásny, ako tento prvý v našom slobodnom Slovenskom štáte

V. Z. Svätohorský.

Príďte všetci do Bratislavy na Dni HM 8., 9. a 10. júna t. r. Príďte manifestovať a piť z čistých vôd národného povedomia. Nezabudnite si vziať všetky predpísané veci!

Čo má každý vedieť o rozhlase

Niečo o krátkych vlnách

Rozoznávame rozhlasové stanice s trojakým druhom vĺn: dlhé, stredné a krátke. Vysielanie na vlnách dlhých alebo stredných neprináša rozhlasu nič nového. Upotrebúva sa tu bežných rozhlasových vysielačov s dosahom asi do 1000 kilometrov. Ich činnosť a zvláštnosť pozná skoro každý poslucháč. Aby bolo možno rozšíriť dosah vysielača po celej zemi a zasiahnuť jeho poradom hociktorú jej časť, alebo aby bolo možno podľa potreby zatajiť pôvod vysielania alebo umiestenie stanice, načim použiť vyvysielania na krátkych vlnách. Sú to vlny medzi 10—100 m dĺžky a líšia sa podstatne od vĺn rozhlasových, ktorých dĺžka je od 200—2000 m. Z pozoruhodných vlastností na krátkych vlnách sú najzaujímavejšie tri: veľký dosah, ktorý vystačí aj pre najväčšiu vzdialenosť na zemeguli pri pomerne malej spotrebovanej energii, ďalej možnosť zamieriť vysielanie na určitú oblasť, mimo ktorej je možnosť počutia veľmi obmedzená, a konečne schopnosť vyhnúť sa vzájomnému rušeniu, ktoré je také časté na vlnách stredných a dlhých. U vysielačov s vlnami strednými a dlhými počujeme porad vysielača tým lepšie, čím sme mu bližšie, a s rastúcou vzdialenosťou sila počutia temer úmerne klesá. U krátkych vĺn je to složitejšie: aj tu máme oblasť, v ktorej je tomu podobne. Je však malý a zriedkakedy presahuje oblasť, ktorú pri stanovisku na vysielacej anténe obmedzuje viditeľný obzor. Ale to nie je všetko! Keď sa vzdialime omnoho ďalej, zachytíme stanicu znova, a to často silnejšie ako v pomernej blízkosti. Tým si vysvetlíme, prečo niektoré veľmi vzdialené stanice reprodukujú u nás svoje programy jasnejšie, čistejšie a zreteľnejšie ako veľmi blízke okolné vysielače. Časť elektromagnetických vĺn, ktoré vystupujú z antény, šíri sa smerom k povrchu zeme (vlny prízemné) a časť do svetového priestoru (vlny priestorové). Vlny prízemné určujú dosah vnútorného pásma (viď náčrt) a pretože čím kratšia je dĺžka vlny, tým podobnejšie sú jej vlastnosti žiareniu svetelnému, je dosah prízemných vĺn obmedzený skoro len obzorom. Vlny priestorové sa tiež celkom nestratia. Vo výške

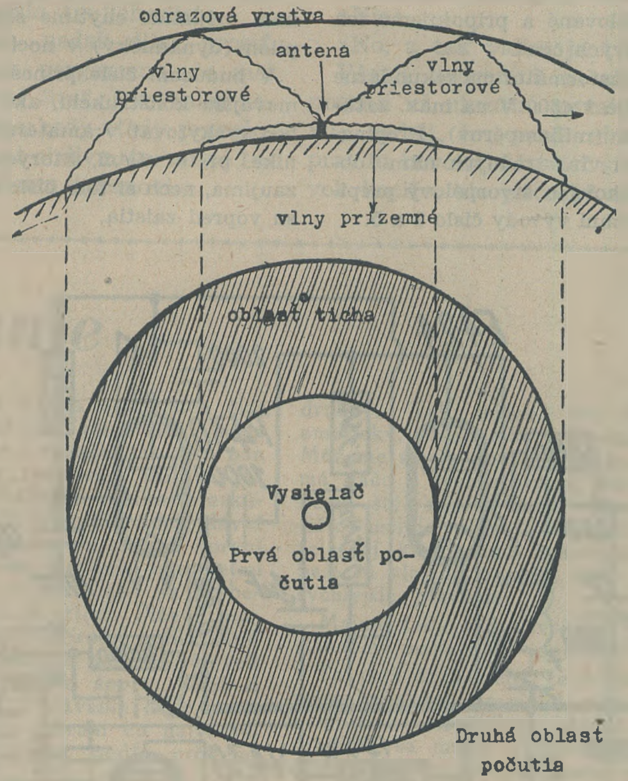

MOZAIKA

25 rokov od vzniku svetovej vojny. Keď pred 25. rokmi zaznel výstrel v Sarajeve, nikto neočakával, že za tento výstrel bude trpieť celé ľudstvo. Ba ani keď 26. júla 1914 zarinčaly zbrane rakúskej armády proti Srbsku, nik nemyslel, že je to začiatok na rozpútanie celosvetového požiaru, na vraždenie milionov ľudí. Veď z 43. milionov bojovníkov na strane spojeneckej padlo 14.5 percent a ranených bolo 31 percent. Na strane centrálnych mocností z 22.5 milionov bojovníkov padlo 17 percent a 33 percent bolo ranených. Smutné to veru jubileum. Daj Boh, aby sa viac neopakovalo.

75 rokov Genfskej dohody. 22. augusta 1864 sa dohodli zástupcovia rozličných národov, že sa vynasnažia všetkými silami zmierniť bolesť a útrapy chorých vojakov na fronte. Táto dohoda, ktorá bola v roku 1899 na Haagskej mierovej konferencii rozšírená aj na námornú vojnu, je známa pod menom Genfská dohoda a jej ovocím je medzinárodný červený kríž. Tento sa stará o všetkých ranených vojakov bezohľadu na ich národnosť a bezohľadu na to, do čích rúk sa dostanú. Títo môžu byť vymenení a vrátení do vlasti, alebo internovaní v neutrálnom štáte. Pravda aj v čase pokoja sú úlohy červeného kríža veľké. Jeho hlavný význam je však v starosti o ranených vo vojne.

Apoštolské požehnanie rozhlasom. Apoštolská kancelária vyhlásila dekrétom želanie sv. Otca, že plnomocné odpustky, ktoré sú spojené s apoštolským požehnaním ,,Urbi et Orbi'', možno získať — vďaka to modernej vede a technike — vypočutím požehnania z rádia. Platnosť odpustkov je tá istá, ako keby veriaci za známych podmienok boli osobne prítomní pri apoštolskom požehnaní.

Svätý Otec — rečník. Rečnícke schopnosti sv. Otca sú skutočne obdivuhodné. Sv. Otec svoje prejavy väčšinou improvizuje a predsa nikdy neopakuje to isté. Najlepšie to badať v jeho prejavoch k novomanželom. Prijíma ich stále, a predsa vie k nim hovoriť vždy s iného hľadiska. Posledná reč bola hlbokým výkladom sponsálnej liturgie.

Svadba 105. manželských párov. 23. júla t. r. bola v Montrealu v sev. Amerike zaujímavá svadba 105. manželských párov. Koadjutor Msgre. Gauthier mal slávnostnú kázeň. Na slávnosť prišli aj všetci biskupi montreálskej cirkevnej provincie. Sv. Otec poslal novomanželom apoštolské požehnanie. Nevesty dostaly ako dar ružence, ženísi krížiky z Vatikánu. Zaujímavé je, že všetky dvojice sa zriekly na návrh r. k. farára C. Henryho Joya známeho psychologa a iniciátora hromadnej svadby, svadobnej cesty a rozhodly sa pre spokojný život doma, najmenej za tri mesiace.

MODLITBA

Kresťania vedia, alebo sú povinní vedieť, že modlitba je najistejšia zo všetkých síl. Jej účinky však sú neznáme. Keď sa modlíme, kladieme do ruky božej holý meč, nádherný a strašný, s ktorým On učiní, čo sa mu ľúbi a nevieme nič viac.

L. Bloy, Na prahu Apokalypsy.

100—300 kilometrov nad povrchom zeme stretnú sa s vrstvou, ktorá na ne pôsobí ako zrkadlo na svetlo a odráža ich zpäť, takže vlny sa vracajú k povrchu zemskému pod uhlom odrazu, ktorý môže byť, pravda, dosť komplikovaný, podľa prostredí, ktorými vlna prechádza. Prostredie ich tlmí veľmi nepatrne, čím je umožnené, že sa môžu dostať až k antipodom (protinožcom) bez veľkej straty energie. Tam môžu byť zachytené práve tak silne ako u samotného vysielača. Krátkovlnný rozhlas má význam pre ono druhé pásmo počutia, pretože na menšiu vzdialenosť poslúžia lepšie vlny stredné alebo dlhé. Polomer vonkajšieho obvodu pásma ticha závisí od dvoch faktorov: dĺžka vlny a denná doba. Podľa pokusov bolo určené pre každú dennú dobu a pre každú vzdialenosť vhodné pásmo vlnových dĺžok, takže rozhlasový technik môže už vopred určiť, kde bude vysielaný program dobre počuť.

Rušenie.

Otázka vzájomného rušenia, ktorého hojné prípady v podobe hvizdu a tremol alebo kombinovaných poradov poznáme z počutia na stredných vlnách, je na vlnách krátkych složitejšia o to, že tu často dochádza k rušeniu úmyselnému, ktorým má byť v istej oblasti zamedzené počúvanie niektorého vysielača. Rušenie nedá sa vždy a všade ľahko prevádzať. Hlavná príčina je v tom, že medzi 10—100 m možno umiestiť 2700 nerušených staníc, kdežto medzi 200—2000 metrov sa ich vmestí za rovnakých podmienok len 135. Veľmi ťažko je tiež udržať vlnu rušiteľa na vlne rušeného. Pomerne malé odchýlky stačia na to, aby rušenie bolo neúčinné. Ostatne aj rušiteľ má svoje pásmo ticha a môže sa stať, že práve táto časť padne tam, kde má byť počúvanie znemožnené.

S možnosťou veľkého dosahu pri malom výkone a spotrebe vysielacieho zariadenia súvisí aj problém t. zv. tajných vysielačov, ktoré pred nedávnom vzrušovaly svetovú verejnosť. Takýto vysielač však nemožno umiestiť v aute tak, aby nebol nápadný. Preto je pravdepodobné, že jestvovanie takýchto tajných vysielačov bolo len predstierané a že to boly v skutočnosti normálne rozhlasové stanice na mieste celkom inom.

B. Hečko.

RÁDIOAMATÉRSKA DIELŇA

Vedie
Dezider Murgaš

Rozhlasová dvojlampovka.

Na zaplnenie našej dielne prinášame veľmi jednoduchý prijímač, ktorý si môžeme urobiť aj zo starších súčiastok. Popísaná dvojlampovka má však modernú cievku so železovým jadrom a týmto faktom nadobúda celkom moderný ráz. Prijímač chodí na dlhšiu anténu (40 m) veľmi dobre, len v blízkosti miestnej vysielacej stanice musíme ho opatriť ešte odlaďovačom, vloženým do anténneho okruhu.

Prístroj je složený z troch stupňov, osadených europskými elektronkami staršieho typu. Koncová lampa však môže byť aj bez tieniacej mriežky; tento stupeň nám zastúpi každá koncová elektronka z bateriového aparátu. Tiež eliminátor je v popísanej konštrukcii jednoduchší, takzvaný jednocestný s transformátorom a lampou toho istého pomenovania. Filtračnú tlmivku zastupuje odpor, ktorý však musí byť na veľké zaťaženie. Celú aparatúru montujeme na chasiss, kde jednotlivé súčiastky upevňujeme do takých polôh, aby nám nenastaly väzby alebo hučanie, spôsobené blízkosťou sieťového transformátora, vedúceho pri niektorom kritickom prívode, vysokú alebo nízku modulačnú frekvenciu. Dôležitou vecou je správne zapojenie zpätnoväzebnej cievky, ktorá má byť v opačnom smysle oproti cievke mriežkovej. Podotýkam, že všetky tri cievky sú pospolu a celý systém si kúpime pod značkou „Palaba 6323“ v odbornom rádioobchode. Vývody cievkového súboru sú očíslované a pripojujeme ich podľa jednotlivých čísel.

Sieťový transformátor má sekundárne anodové vinutie 1×300 V na max. zaťaženie 50 m A (miliampérov). Prepínanie na posluch vĺn stredných nám obstará dvojpolohový a štvorpólový prepínač, ktorý územní vývody číslo 2 a 5.

Celá konštrukcia je jedna z najľahších, preto ostatné veci si každý ľubovoľne doplní, alebo pozmení. Na uvedenom prijímači chytíme slušne na amplion (dynamický) v noci asi 65 staníc.

V budúcom čísle prinesieme najzaujímavejšiu konštrukciu, aká sa môže vôbec vyskytovať v amatérskej rádiotechnike, preto všetci, ktorých radioodbor zaujíma, nech si toto číslo nášho časopisu vopred zaistia.

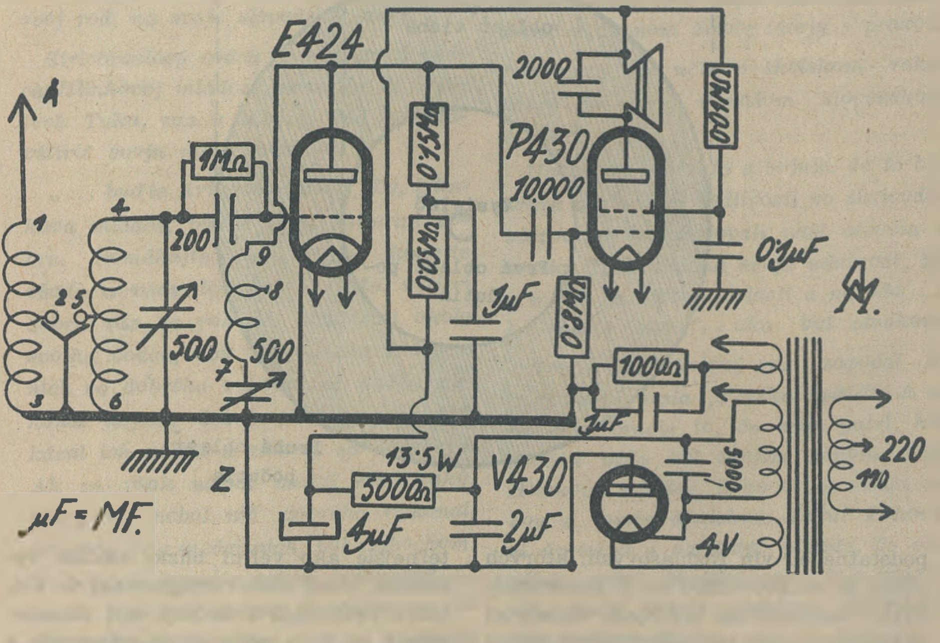

Dôležité upozornenie! Keďže týmto číslom končí sa II. ročník Novej mládeže, prosíme všetkých predplatiteľov a odberateľov časopisu, aby si svoje podlžnosti bezpodmienečne ihneď vyrovnali.

Administrácia „Novej mládeže“ Štátne nakladateľstvo Bratislava, Sasinkova ul. č. 5.

FILOXENOS

Siná hladina mora bola pokojná, jemný vetrík vial k brehu a ohýbal pobrežné rastliny, slnko sa skláňalo k horizontu a pozlacovalo svojím svetlom vody Stredozemného mora.

Dionýzios bol povalený na pohovke, obložený zlatom vyšívanými poduškami a takto s terasy svojho kaštieľa unaveným zrakom blúdil po nedohľadnej vodnej ploche. Okolo neho usilovala sa hŕstka dvoranínov upútať na seba jeho pozornosť najrozličnejšími prejavmi úcty. Bol medzi nimi aj mladý grécky básnik, ktorého verše boly známe široko-ďaleko a ktorý len nedávno prišiel na dvor sicilského tyrana; volal sa Filoxenos.

»Pane, prečítaj nám niektoré svoje verše — povedal zrazu dvoranín — aby sme sa pokochali v ich kráse«.

Dionýzios sa pokojne usmial. Namýšľal si, že má básnické nadanie a vždy vyznačoval tých, čo mu chválili jeho skladby.

»Máš rád moje básne?« pýtal sa.

»Ó, pane, kto by nemal rád nedosiahnuteľné kúzlo tvojich diel«.

Dionýzios sa nedal dlho prosiť. Rozvinul svitok pergamenu, čo mal pri sebe, a začal čítať. Dvoranini napnuto počúvali a kedy-vtedy prerušovali ho výkrikmi obdivu; to veľmi lahodilo samoľúbemu tyranovi.

Keď skončil, vychvaľovaniu nebolo konca-kraja:

»Len génius mohol vytvoriť toľko krásy«.

»Tvoje verše sú hodné Homéra«.

»Nikdy si nič krajšieho nesložil«.

Dionýzia nezaujímaly tieto neúprimné chvály.

»No, Filoxenos, čo ty o tom myslíš?«

Všetky oči sa obrátily za Grékom, ktorý stál celý čas mlčky pri zábradlí. Keď ho Dionýzios oslovil, obrátil sa a pomaly sa priblížil k nemu.

»Pozri na more«, povedal.

»Vidím ho«.

»Pozri na nebo«.

»Vidím ho«.

»Pozri na zelené lúky, kde kvetinky, pohladené ľahkým vánkom, skláňajú svoje hlavičky«.

»Vidím ich tiež; čo tým chceš povedať?«

»Vidíš tam niekde básnickú múzu?«

»Nie«.

»No, a tak vidím ja tvoje verše«.

Všetci dvoranini sa zhrozili. Oni poznali už ukrutnú povahu Dionýzovu; vedeli, že pred ním nemožno pravdu hovoriť. Myslieť si mohol človek hocičo, ale povedať smel len to, čo zalichotilo tyranovi. Takej pretvárky však Filoxenes nebol schopný.

Dionýzios si sadol a nepovedal ani slova; len v očiach sa mu zlozvestne zablysol vnútorný hnev.

Na druhý deň už nebolo vidno Filoxena a tri mesiace nebolo o ňom počuť. Dvoranini vedeli, kde je: v hroznom väzení pri kamenolome v Syrakúzach. Zo strachu, aby sa ta tiež nedostali, ani len slovíčkom nespomenuli Filoxena pred Dionýzom.

Až jedného dňa videli zase Filoxena, a to k svojmu najväčšiemu prekvapeniu pri stole hneď vedľa Dionýza. Robili sa však, ako by to nezbadali a hostina plynula vo veselej nálade.

Skôr, ako stali od stola, Dionýzios podal Filoxenovi pergamen s novou básňou. Filoxenos ju prečítal a pergamen vrátil. Dionýzios zvedave čakal, čo na ňu povie.

Filoxenos vstal a pomaly sa obrátil ku kapitánovi stráže, ktorý stál v rohu miestnosti.

»Nech ma odvedú nazpät do kamenolomu«, povedal a čakal.

Tyran bol touto odpoveďou tak prekvapený, že sa dal do smiechu. Chcel ukázať, že aj on si vie vážiť duchaplnú odpoveď, a preto povedal: »Dobre, Filoxenos, si slobodný«.

Ešte v ten deň opustil Filoxenos sicilský kráľovský dvor.

(Z francúzskeho preložil J. Skalický.)

Plávanie

Túhou človeka už za najstarších čias bolo, aby ovládal ako zem, tak i more (vodu), ba neskôr i vzduch. On, ako pán a kráľ všetkého tvorstva, usiloval sa vniknúť do všetkého a všetko preskúmať. Videl plávať zvieratá, videl plávať živočichov, nuž chcel i on plávať. Zprvopočiatku bolo jeho plávanie iste veľmi pomalé, veď nemal času, aby sa zaoberal plávaním ako športom. Plával preto, lebo ho k tomu príroda nútila. Keď však človek, a hlavne mestský človek začal poznávať význam športu, vzal si za úkol pestovať i plávanie ako šport. Chcel dosiahnuť v plávaní čo najväčšej rýchlosti; začal plávať podľa určitého štýlu.

Princíp štýlov je vlastne rovnaký; ide tu len o to, dať pohybom končatín telu čo najväčšej rýchlosti, zmierniť jeho odpor vo vode a starať sa o to, aby telo bolo nad vodou, a aby mohol plavec dýchať.

Rozoznávame viacej štýlov, a je veru ťažko určiť, ktorý štýl je najľahší a ktorý bol vlastne základným, z ktorého sa vlastne ostatné vyvinuly. Pravdepodobne to bol crawl a prsia. Ďalej máme ešte plávanie na znak a plávanie na boku. Posledného štýlu sa však u nás na závodenie neužíva.

Crawl je štýl, ktorého sa dnes u nás najviac používa, a rozoznávame viacej druhov. Tak máme štýl francúzsky, americký, maďarský, japonský a iné. Môžeme smelo povedať, že každý plavec má dačo z týchto štýlov, ale ani jeden nemá štýl rýdzi. Každý plavec sa totižto usiluje plávať tak, ako to jeho telesnej konštrukcii vyhovuje. Veď nebeží tu vlastne o rýdzi štýl, ale o najrýchlejšie plávanie.

Majme teda vždy svoj štýl a tak dosiahneme najlepších úspechov!

To však neznamená, že pri plávaní nemáme nijakých pravidiel, a že sa preto nemusíme učiť štýlove plávať. Základné pravidlá sa musia dodržovať a len vedľajšie pohyby sú viac menej osobné.

Plavec sa usiluje dostať sa čo najrýchlejšie ku predu. To mu umožňujú jeho pohyby: Rozoznávame 1. pohyby pozitívne, 2. pohyby negatívne.

Pozitívnymi pohybmi sa plavec dostáva do predu a udržuje sa nad vodou.

Negatívnymi pohybmi vracajú sa končatiny zpäť do základnej polohy, aby mohly previesť ďalší pohyb pozitívny. Týmito pohybmi zdržuje plavec svoje tempo, a preto sa stará, aby tieto pohyby konal tak, že by končatiny narazily na najmenší odpor. Rozrážame teda vodu koncom prstov, alebo vynášame končatinu nad vodu, čím plávame omnoho hospodárnejšie.

Plavec robí pohyby ako prednými tak i zadnými končatinami. Celkový plávací pohyb, skladajúci sa z jedného súčasného alebo striedavého pohybu horných a dolných končatín, tvorí celkový plávací ráz, čiže tempo.

Plavec však musí splniť i inú úlohu, ako je pohyb končatín. Musí dbať toho, aby vedel správne dýchať. Dýchanie je pri plávaní nezbytné a len ten môže dobre plávať, kto vie pri plávaní dýchať.

Plavec dýcha predovšetkým ústami, keďže dýchanie nosom by nepostačovalo. Vydychuje tak, že vypúšťa vzduch úzkou štrbinkou medzi zubami a perami. Vdychuje voľne, jedným otvorením úst a vydychuje až vtedy, keď sa jeho hlava dostala do vody. Dĺžka dychu sa riadi podľa tempa. Spôsob dýchania je u každého štýlu iný, a preto tu uvádzam len všeobecné zásady.

Týmto zásadám sa človek môže priučiť len po veľmi dlhej skúsenosti, a preto vstupujeme do plaveckých klubov, kde nás tomu odborníci vyučujú.

Skoro každé väčšie mestečko na Slovensku má svoj plavecký klub. Tak naše hlavné mesto má Slovenský plavecký klub (SPK), Trnava Trnavský TPK, Trenčín Trenčiansky TTS atď.

V týchto kluboch sa ozaj pracuje. Členovia riadne chodievajú trénovať a usporiadajú i závody.

Preto každý, kto by chcel plávať podľa zásad a plaveckého štylu, nech vstúpi do plaveckého klubu. **Yt.**

Háemista zachraňuje topiaceho

Junák vo svojom sľube medziiným sľubuje, že sa vynasnaží — ako najlepšie vie — potrebným pomoc poskytovať. Preto musí byť svätou povinnosťou každého junáka, ba každého háemistu zachrániť topiaceho. Topiaci stráca vládu nad dychom a voda sa mu stane neúprosným nepriateľom. I dobrý plavec neraz dostane sa do nebezpečenstva života vo vode. Dostane kŕče, unesie ho prúd a podobne. Práve tak, ako sa učíme plávať, musíme sa učiť zachraňovať topiaceho.

F. M. Marek, odborník v plavectve, uvádza pre záchranu topiaceho týchto desať zásad: 1. nie je hrdinstvom pomáhať topiacemu, ak nevieme sami plávať; 2. pri záchrane musíme najprv použiť loďku, záchranné koleso, ak toto nemáme po ruke, potom osobnú pomoc; 3. Usilujte sa dostať topiaceho čo najrýchlejšie k bezpečnému miestu, k loďke, k brehu a podobne; 4. usilujte sa držať topiaceho a nie, aby topiaci držal vás; 5. pri záchrane zachovajte pokoj a rozvahu; 6. Cvičte sa v záchrane topiaceho, aby ste boli pripravení prakticky, až bude treba vašej pomoci; 7. v prúde plávajte s topiacim po prúde; 8. záchranca musí držať ústa topiaceho nad vodou; 9. pri záchrane musí sa záchranca spoliehať na svoje nohy; 10. držte topiaceho tak, aby nemohol záchrancu chytiť a tým mu znemožniť poskytovanú pomoc.

Na záchranu sa musíme teda pripraviť. Vo dvojiciach: jeden uchopí druhého v zápästí. Uchopený trhnutím, švihom, vykrútením uvoľní si ruky. Alebo: jeden uchopí druhého za krk. Uchopený sa uvoľní a odskočí stranou. Alebo: jeden uchopí druhého za krk zozadu. Druhý sa uvoľní prudkým upažením a obratom. Ak nás topiaci uchopí v zápästí, vykrucujeme ruky smerom k palcom toho, ktorý nás uchopil. Ak nás uchopí za krk zpredu, topiaci obyčajne položí si hlavu na jedno naše plece. Tou rukou, na ktorej pleci leží hlava topiaceho, uchopíme jeho bradu, prudko ju odtlačíme od seba dozadu. Druhou rukou uchopíme jeho rameno a uvoľníme sa. Alebo: jednou rukou uchopíme bradu topiaceho, nos mu stlačíme medzi stredný náš prst a prstienkový (zabraňujeme mu dýchať), koncami prstov mu tlačíme do jamky očnej. Druhou rukou uchopíme rameno topiaceho. Prudkým odtlačením a zdvihnutím ramena sa uvoľníme. Topiaceho hneď obrátime chrbtom k nám, aby nás nemohol znovu uchopiť. Ak nás uchopí za krk zozadu (veľmi nebezpečné uchopenie!), musíme mu chytiť prsty a vyvrátime mu ich dozadu. Pre veľkú bolesť nás iste pustí. Uchopenie okolo tela zpredu: nadýchneme sa, ruky sme vopred prevliekli pomedzi jeho objatie dolu. Palcami alebo päsťami bijeme topiaceho do rebár alebo do žalúdka. Prudkým vydýchnutím sa vyšmykneme z objatia.

Toto nacvičujeme veľmi starostlive na suchu, aj v nízkej a hlbokej vode.

Spôsoby, ako zachraňujeme topiaceho:

Zásada: k topiacemu sa musíme približovať vždy zozadu! Neopatrné priblíženie sa k topiacemu môže nám byť osudné. Najistejšie a pre nás najvýhodnejšie je potlačovať topiaceho od nás smerom k bezpečnému miestu. Ľahšiu robotu máme s topiacim, ak je tento v bezvedomí. Vtedy nás neohrožuje tým, že by nás nejako nebezpečne uchopil. Do tohto bezvedomia ho privedieme často aj úmyselne. Pri záchrane musíme niekedy topiacemu i ublížiť, aby sme si zachránili vlastný život. Bezvedomého je najlepšie ťahať za sebou.

Unaveného plavca zachraňujeme: záchranca pláva obyčajným spôsobom na prsiach. Unavený plavec sa položí na znak, natiahnutými rukami uchopí svojho záchrancu za plecia a nohy má roztiahnuté.

Topiaceho zachraňujeme: záchranca uchopí topiaceho za hlavu tak, že dlane má na jeho sluchách a usiluje sa držať ústa topiaceho nad vodou. Záchranca pláva nohami. Alebo: topiaceho uchopíme za bradu jednou rukou, ústa mu držíme nad vodou. Plávame nabok jednou rukou a nohami. Alebo: topiaceho uchopíme za vlasy a plávame spôsobom na bok. Topiaci je na znak.

Stane sa, že spadneme niekedy z neopatrnosti do vody oblečení. Tu sú potrebné pokojné nervy. Rýchle musíme vyzliecť aspoň vrchný odev (kabat a nohavice). To nacvičujeme veľmi často na suchu ako predprípravu pre podobný nešťastný prípad.

Topiaceho sme dostali von z vody. Rýchle ho vyzlečieme, chytíme okolo pása (zachránený je prelomený tvárou dolu), vyčistíme mu ústa od nečistoty (blato, piesok a podobne). Chvíľku ho natriasame, aby z neho vytieklo čo možno najviac vody a potom ho položíme na chrbát na zem a zavedieme umelé dýchanie. Telo mu dobre masírujeme smerom k srdcu.

Umelé dýchanie: vždy musíme byť pripravení na to, že budeme musieť poskytovať umelé dýchanie dlhú dobu. Preto je dobre, keď máme ešte pomocníka, s ktorým sa striedame. Kľakneme si za hlavu zachráneného. Otvoríme mu ústa a vytiahneme jazyk (ten alebo pomocník drží, alebo jazyk jednoducho priviažeme tak, aby nemohol zpät do úst). Teraz tlačíme rukami na rebrá zachráneného a uvoľňujem ich (snažíme sa vzbudiť to isté hýbanie hrudného koša, ako pri normálnom dýchaní), alebo uchopime ruky zachráneného v zákaktí. Rátame 21 a na tento čas mu vspažujeme ruky cez upaženie, na 22 držíme vo vspažení, na 23 znovu cez upaženie pripažíme mu ruky a pochod opakujeme. (vk)

CHCEME ŽIŤ ŠŤASTNE!

Venujme článok zvlášť malým chlapcom, ktorí sa pred polievkou rozplačú, veľkým pánom zdychavičným, ktorí aj 50-metrovú cestu prekonávajú autobusom a dámam, ktoré šesťkrát do týždňa idú na film.

Všetci túžime po živote a to po živote šťastnom. Hlinkova mládež chce vyťažiť zo života čím viac a tešiť sa dokonalému šťastiu. Načim však splniť isté podmienky, z ktorých jedna je: zachovaj si zdravie.

Bolely vás už zuby, keď ste maly stôl plný vyberaných jedál? Nepochybne, áno. Nie je to k jedu, keď taký zúbok, skoro nič, núti vás zabúdať na kypré koláče, na šťavnaté príkrmy, na pečene najchutnejšie?

A čo kurie oko na nohe, ktoré nás trhá a páli na vytúženej prechádzke? Slnko sa môže lichotive usmievať, vtáci prespevovať, vetrík chladivo vanúť, kvety opojne zaváňať . . . ., veru nemyslíte na nič, iba na bolesť ktorá vás mučí.

A bolenie hlavy práve v kine, závrat v električke, pichanie v boku, nádcha, bolenie žalúdku, vredy zmenia i najveselšieho chlapca na bytosť zamračenú, nervóznu, plnú svetobôľu.

Preto priamo kričíme na vás, na vás, ktorí chcete byť šťastní: „Zachovajte si neporušené zdravie!“

Ku šťastiu je rovnako potrebné mužné srdce a charakter; oboje však závisia z veľkej časti na neporušenom stave fyzického organizmu.

Majme teda dobré zdravie! Heslom bude: „Získajme si dobré zdravie.“

So zdravím je to ako s peniazmi. Neprichádza samo. K jeho dobytiu načim mnoho námahy a práve tak i k jeho zachovaniu, nie je to také ľahké — zachovať si zdravie.

Civilizácia vybudovala mestské domy pri továrňach, pri kloakách, v podzemí, v úzkych uličkách. Pokazia vzduch. Ten je otrávený, presýtený plynmi, oživený mikróbami. Takýto vzduch len veľmi nedokonale plní úlohu obnovovateľa krvi: na miesto toho, aby jej pri-

nášal potrebný kyslík, dáva jej všetky druhy škodlivých výparov, málo príjemných.

Civilizácii vďačíme za temné slepé uličky, za byty na dvore, za pracovne v pivniciach, kam slnečné svetlo nikdy neprenikne.

Civilizácii vďačíme za tramvaje, za metrá, za vlaky a autobusy, prevážajúce pobláznené zástupy, zabúdajúce, že nohy sú stvorené na chodenie, pľúca na dýchanie, ruky na prácu . . .

Stáva sa, čo sa musí nevyhnutne stať:
Niet vzduchu,
niet svetla.
niet telocviku,
svalstvo chradne, telo slabne. Jeho odolnosť sa umenšuje, všetky druhy chorôb sa hromadia. Mizne zdravie a s ním odchádza: Radosť a Šťastie.

* * *

Poznám mladíka, ktorý je veľmi šťastný, pretože sa teší skvelému zdraviu. Opýtal som sa ho, ako si mohol zachovať svoje zdravie, hoci býva vo veľmi nezdravej parížskej štvrti.

„Pane môj“, vraví mi, „celkom jednoducho: zariadim sa tak, aby som dýchal čistý vzduch, aby som mal mnoho svetla a slnka a aby som cvičil tak, ako v poľnom tábore.“

„Ale doma predsa nemáš takú možnosť.“

„Ako by nie. Budem ti vyprávať, ako to robievam.

Prvá vec je, že spávam pri otvorenom obloku. Zpočiatku to nečlo tak ľahko. Mamička vždy mysleli, že nachladnem a keď som naliehal, aby otvorila oblok, odpovedala, že je lepšie mať trochu tepla ako dostať zápal pľúc. Ja som však natoľko prosil, že nechávala oblok aspoň pootvorený a to aj za najtuhšej zimy. Prirodzene, že mamička ma obložila v posteli náhradnými prikrývkami, takže mi nikdy nebolo zima, iba ak ma trošku pištek nosa oziabal; človek je však ako psík, keď ho noštek oziaba, cíti sa výborne.“

„A ráno zostávaš dlho v posteli?“

„Predtým áno, kým som neurobil veľký sľub, že nikdy už nebudem užívať sladkého tepla v posteli štvrť alebo polhodiny každého rána. Teraz už vyskočím ako ryba, lebo načím vykonať hŕbu vecí skôr, ako odídem za svojou prácou.“

„Ach, ach! A ktoré sú to zaujímavé veci?“

„Najprv šermovanie nohami. Prevalíš sa cez čelo postele, skokom otvoríš všetky obloky (ak je tuhá zima, oblečieš si sveter); začneš telocvik nohami: skoky na všetky strany — musíš však pozor dať, aby to nebolo práve nad lustrom nájomcu, ktorý sa práve prebúdza nižšie o jedno poschodie — krútenie rukami, zavesenie sa na dvere, žonglérske kúsky s dlaždicou, ktorú mám schovanú pod posteľou, dvíhanie stoličky až po plecia, skoky cez prútik, ktorý držím oboma rukami, ohýbanie trupu, hlboké vdychy a výdychy, aby som obnovil zásoby vzduchu kdesi až v podzemí pľúc a konečne silné trenie studenej pokožky. Všetko to trvá najviac desať minút; potom si čerstvý celý deň. Oblečiem sa, nezabudnem na duševnú toaletu — modlitbu — a biela káva i chlieb s maslom mi chutnajú až milá vec!

Do školy chodím väčšinou na bicykli. Keď je pekne a mám dosť času, utekám pešo, často odbočím do parku, kde je vzduch čerstvý a príjemný. Ak mi je pilno, skočím do autobusu, ak je preplnený, neváham, idem s ním opreteky, a často ho aj predbehnem, lebo musí zastavovať, kdežto ja prebehnem na jeden dúšťek. Preto som sa stal dobrým bežcom so zdravými pľúcami.

„Znamenite, znamenite, môj milý, vidím, že si veľkým športovcom.“

„Veľkým, to sotva; som však športovcom svojím spôsobom, no, za celý svet by som nechcel mať tvár uvädnutú a zamračenú, oči plné spánku tých ľudí, ktorých stretám, ako idú nedbalo do svojej každodennej práce. Deň, zle začatý, neskončí dobre.“

„Tvoje dni sa končia šťastne, čo?“

„Pravdaže.“ Doma nemám mnoho svetla; keď však je krásne, otvorím oblok, a do mojej izby sa vkradne milé slniečko. Na poludnie, keď som uspokojil žalúdok, polhodiny venujem osvieženiu mysle tak, že si zajdem s ktorými vediem družný rozhovor o HM, s peknou knihou na malé vyparkované námestie. Najdem tam často svojich kamarátov, o plánoch na letné prázdniny . . .

Čo mám ešte pripomenúť? Ach, už viem: každodenne sa celý umyjem studenou vodou. Doma, keďže nemáme vaňu a kúpeľňu, stačí mi drevená putňa a navlhčený ručník, ktorým si vymasírujem celé telo. Prírodzene, že v lete si zajde naša veselá partaj často na rybník, kde nechýba nikdy veselosť. Jeden ide na dno po kamienky, druhý sa chľúbi, že vydrží dlhšie pod vodou, najveselšie je, keď sa vzájomne potápame. Za dlhých zimných večerov nezabúdam na vzdelávajúce a pracovné schôdze HM, po ktorých osvieži myseľ a telo hra ping-pong.“

„Môj milý, ďakujem ti za dobré zprávy. Verím, že tvoji kamaráti z HM budú mať mnoho osohu z tvojich skúseností.“

* * *

Za krásnych dní nezabúdaj na táborenie so skupinou HM. Vynajdite si krásne miestečko. Obliekaj sa pohodlne. Nechoď zaobúlaný, ako to robia niektorí chúľostiví chlapci. V zime buď, pravda, opatrný. Tepláky, rukavice, chránidlá na uši pri lyžovaní nezaškodia. V lete zasa krátke rukávy, vykrojená košeľa a hlavne nohy vysloboď od pekelného väzenia. Vetraj pľúca, užívaj uzdravujúcich lúčov slnečných. Vyhýbaj uliciam, presýteným plynom a prachom.

Viem, že rád študuješ a rád pracuješ. Ale čo osoží mať všetky múdrosti sveta v hlave, ak tvoje plecia nestačia uniesť bremeno tejto hlavy. A potom, ver mi, čas kriplov v telocviku už dávno ušiel. Zdravá mládež ľahko cvičí telo, aby v zdravom tele zoceľovala charakter a rozvíjala všetky ctnosti drahocennej duše.

Teda sme sa dohodli: buď šťastný, ale len tak budeš šťastný, keď si zachováš zdravie tela i duše životom činným.

Podľa francúzskeho prispôsobil:
DR. CYRIL DUDÁŠ.

Čo budeme robiť v letnom tábore?

Blížia sa prázdniny a tým aj túžobne očakávaný život v letnom tábore v lone slovenských hôr. Naše lesy budú sa ozývať krásnym slovenským spevom a veselým životom slovenskej mládeže.

Vynoruje sa nám však otázka: Ako máme osožne využiť čas, strávený v letnom tábore?

Pred niekoľkými týždňami sa započala akcia sbierania liečivých bylín. Slovenská zem poskytuje nám množstvo liečivých bylín ktoré predstavujú značnú čiastku prírodného bohatstva. Môžeme ho použiť čiastočne doma na podporovanie nášho zdravia a čiastočne môžeme ho speňažiť v cudzine.

V tábore najdeme dosť voľného času. Využime ho na sbieranie týchto bylín. Spoznáme tým prírodu hlbšie. Ona nám odkryje čiastku svojich tajomstiev; budeme mať z toho radosť, cenné poučenie a tiež značný úžitok.

Ktoré byliny máme a môžeme sbierať cez dva mesiace prázdnin?

Kozia prha (Arnica montana). Arnika. Mátonica. Smotanica. Závratový koreň. Vredová zelina. Hornica hojivá. Sbierajú sa kvetné úbory hneď po rozkvete. Majú sa čo najrýchlejšie sušiť a uschovať v dobre uzavretých krabiciach. Môže sa použiť aj v táborovom živote pri ranách a odreninách. Suché kvety na niekoľko dní namočíme do liehu, potom ten lieh precedíme, prevaríme čistú vodu, necháme ju vychladnúť a z nej vezmeme jednu lyžicu, do toho kvapneme jednu kvapku liehu, v ktorom bola arnika močená. Tým môžeme vymyť rany, potom zamočiť do toho vatu, priložiť na ranu a obviazať. Obväz môžeme obnoviť na druhý deň a eventuelne aj v ďalších dňoch. Pozor pri sbieraní, lebo arnike sa podobajú aj iné byliny. Sušiť ju treba v tieni.

Veľký hlístnik. (Erythraea Centaurium L.) Cintoria. Cintorinka. Hlistník stozlatkový. Zemežlč. Žlčová tráva. Horká zelina. Cmiteria. Sbiera sa vňať a síce tak, že kvetné vrcholky sa odrežú v dĺžke asi 25 cm. Suší sa rýchlo, aby farba kvetov ostala zachovaná. Táto bylina sa môže tiež použiť v táborovom živote pri pokazenom žalúdku. V hrnčeku sa prevarí; ako začne vrieť, dáme do nej zo sušenej byliny asi za kávovú lyžičku; necháme ďalej vrieť asi minútu a potom odstavíme na 15 minút. Čaj takto uvarený pijeme cez deň a síce ráno na lačný žalúdok, na obed asi hodinu pred jedením a večer pred spaním.

Liečivý svetlík. (Euphrasia officinalis L.) Sbiera sa vňať. Nadzemná čiastka sa odreže nožom, sviažu sa do svözočkov nasbierané byliny a sušia sa.

Horeuvedené byliny sú nejedovaté a pri sbieraní nehrozí nám žiadne nebezpečie.

V našich lesoch však rastú aj veľmi cenné byliny, ale **jedovaté**, za ktoré v lekárňach dobre platia. V úradnej lekárskej liečbe sa vo veľmi malých dávkach používajú. V domácej liečbe sa nepoužívajú, lebo hrozí nebezpečie otravy.

Červený náprstník. (Digitalis purpurea, L.) Sbierajú sa listy. Po usušení najlepšie je ich uschovať vo fľašiach so širokým hrdlom a dobre zátkou uzavrieť, lebo ľahko vlhne a tým tratí cenu. Na žlto kvitnúci náprstník sa nesbiera.

Pri sbieraní týchto jedovatých bylín musíme pokračovať opatrne. Podľa možnosti sbierajme ich v rukavičkách a keď už nie, aspoň pri sbieraní nesmieme jesť, ani oči si trieť rukou. Po dokončení sbierania musíme si umyť ruky mydlom. Pri sušení tiež opatrne musíme pokračovať, nesušme ich tam, kde spíme, ale v iných stanoch, ktoré nepoužívame na spanie. Nádoby, v ktorých uschováme jedovaté byliny, označíme nápadne: **jedovaté!**

Pri sbieraní vňati používajme nožík a odrežme len tie čiastky, ktoré potrebujeme. Listy sbierajme rukou, aj kvety. Pri sbieraní nezničme celú rastlinu, oddeľme len tú čiastku, ktorú potrebujeme. Byliny musia byť čisté. Ktoré rastliny nepoznáme, nechajme ich. Na jednom mieste neposbierame všetky byliny, istú čiastku nechajme na semeno, aby sme ich úplne nevykynožili.

Sušiť budeme v tieni, alebo pod stanom na plachte. Urobme si rámec z lieskovca, naň natiahneme plachtu a tak sušme. Byliny musia byť natoľko suché, aby sa lámaly ako slama. Po usušení dajme pozor, aby nezvlhly.

Uschovajme si ich v papierových, plátených vreckách, krabiciach a pod.

Jednotlivé byliny nesmieme miešať!

Čo sa týka odpredaja, o tom budeme naše miestne jednotky ešte informovať.

M. Skromný.

Pozdrav z Rumunska

Dosť často sa stane, že administrácia časopisu Nová mládež spomenie si aj na nás Slovákov, žijúcich v cudzine a pošle nám nejaké to číslo takého milého časopisu, ako je Nová mládež.

Ten deň, keď Nová mládež zavíta do našej slovenskej ľudovej školy, je pre nás sviatočným dňom. V tento deň oči všetkých žiakov veselšie žiaria, srdcia radostnejšie bijú, ústa milšie sa usmievajú, lebo v tento deň prichádza medzi nás do našej slovenskej školy vzácny hosť, milá návšteva, hosť, prinášajúci nám teplo domova, kus štedrého slovenského srdca.

Každé číslo Novej mládeže prináša nový oheň do našich mladých sŕdc, prináša nové polienka na oheň lásky, blčiaci v našich srdciach, aby naša láska voči drahému, slobodnému Slovensku bola ešte väčšia, aby sme naše krvou vykúpené Slovensko milovali ešte väčšmi, než sme ho milovali dosiaľ.

Každé číslo Novej mládeže prináša nám vždy nový pozdrav zo Slovenska. No, zároveň upamätúva nás aj na to, že oslobodené Slovensko nezabúda na svojich krajanov, roztrúsených po celom šírom svete, ale že myslí na nich stále pri každej príležitosti, že stará sa o to, ako a čím by im len mohlo pomôcť a obľahčiť ťažkú ich prácu v borbe o každodenný chlieb.

V každom čísle Novej mládeže sledujeme váš život, aký vy teraz žijete na slobodnom Slovensku. Tešíme sa tomu, že vy môžte chodiť do vašich a teda aj našich slovenských spolkov, kde máte príležitosť deliť sa na vĺčatá a junákov, orlov, skautov a dospelí na gardistov. Vy môžte chodiť voľne a slobodne do vašich spolkových miestností, môžte nosiť tie tak pekne vám slušiace uniformy... Ale u nás nič takého niet a ani nemôže byť, lebo my nežijeme v slobodnom Slovensku. My sa musíme uspokojiť aj s tým, že môžme chodiť do slovenskej školy, že naša stará vlasť, naše drahé Slovensko posiela medzi nás slovenských učiteľov, ktorým je dovolené prísť medzi nás a učiť nás našej sladkej materinskej reči, milým slovenským piesňam a tak prebúdzať v nás lásku k starej vlasti, k nášmu drahému Slovensku. Tým, že Slovensko každoročne posiela medzi nás učiteľov, tým dáva nám každoročne taký veľký dar, za ktorý sa mu my hádam nikdy nebudeme môcť odmeniť. O vianočných nádielkach pre chudobných žiakov tunajších slovenských škôl, o starostlivosti Slovenska o tunajšie slovenské školy sa ani nezmienime. Za to patrí Slovensku naša najoddanejšia vďačnosť.

Niet skoro štátu na svete, v ktorom by sa nenašiel Slovák. Slovenská zem, vykorisťovaná cudzími nežičlivcami v časoch poddanstva, nemohla uživiť svoje vlastné, slovenské deti. Iných musela sýtiť slovenská zem, keď jej vlastné deti mrely hladom. Cudziemu na stôl kládly chlieb mozoľnaté ruky Slováka, keď by bol mal nakŕmiť svoje vlastné vyhladované deti...

Takéto bezprávie, tieto krivdy vyháňaly jedno dieťa slovenské za druhým, preč, do sveta, hľadať si novú vlasť, lepšiu matku, ktorá by im dožičila aspoň kúsok čierneho chleba...

A tak prišli Slováci aj do dnešného spriateleného Rumunska, kde ich žije do päťdesiat tisíc duší. Až by vás to trochu zaujímalo, v niektorom budúcom čísle Novej mládeže povedal by som vám niečo o ich spôsobe života. Dnes iba chcel som ti napísať, milá slovenská mládež, čím je pre nás tvoj časopis Nová mládež a ako sa vždy tešíme na jeho príchod.

Milá slovenská mládež, keď Boh dožičil ti žiť v slobodnom Slovensku, váž si tento dar, pracuj pre svoje Slovensko, pracuj pre jeho rozkvet, bo to draho vykúpené Slovensko tak štedre odmieňa sa ti za tvoje úsilia a s takou láskou, akej by ti nikdy nepreukázala cudzina, do ktorej by ťa raz osud zahnal!

Na stráž!

So srdečným pozdravením Novej mládeži od žiakov slovenskej ľudovej školy v Šášteleku

Vojtech Valkovič,
slovenský učiteľ.

FILATELIA

Album.

Ak sbierame dlhší čas známky, nahromadíme si ich väčšie množstvo, zaplníme niekoľko obálok. Pretože každý z nás chce mať vo všetkom poriadok, poradíme vám, ako za málo peňazí si upravíte známky do vkusného albuma. Je pravda, že dnes už dostanete v obchodoch rozličné albumy i slov. známok. Videl som voľné listy s nalinkovanými obdiaľníčkami, do ktorých sa vlepujú známky, alebo sú ony viazané v knižku. V niektorých albumoch bývajú niektoré známky vytlačené v obdiaľníčky upravené podľa postupu vydávania a sérií. Cena ich je rozličná (od Ks 5.— vyššie). Najnovšie filatelisti hodne používajú album, do ktorého sa známky nenalepujú, ale zasunujú. Výhodou jeho je, že sa známky nepoškoďujú, môžu sa voľne prekladať, atď. Pre nás, pravda, sú ony pridrahé, lebo takéto album viazané, majúce 12 2listov, je za 60—80 Ks.

Isteže každý z vás túži mať svoje vlastné, i keď malé album. Chce mať vo svojich známkach poriadok a hlavne prehľad, aby mohol porovnať, ktorá známka mu dosiaľ chýba. Prelepovanie známok do albuma býva považované za významný krok v sberateľskej práci a každý mu venuje obzvláštnu starostlivosť, aby jeho album bolo čisté s peknými a vkusne upravenými známkami, pretože ho nerobí na deň alebo týždeň, ale na dlhší čas.

Mladí kamaráti!

S príchodom školských prázdnin musíme sa s vami na krátky čas rozlúčiť. I po tieto dni snažte sa niečo získať pre svoje album. Vaša radosť z pekného a bohatého alba bude i našou radosťou. Sbierajte, hľadajte kamarátov na výmenu známok! My i cez prázdniny budeme starostlive pozorovať, čo je doma i v cudzine v známkach nového, aby sme vás hneď v prvom čísle **Novej mládeže** mohli prekvapiť novými zprávami.

Užite v plnej miere voľných chvíľ, vzduchu, slnka, vody! Všetci do prírody a do videnia v septembri!

SLOVENSKÁ KNIHA

Pavle Sedmak: Kaplán Martin Čedermac. Preložil zo slovinčiny Koloman K. Geraldini. (Vydala spoločnosť priateľov klasických kníh v Bratislave 1940 ako 40. svázok kníh svojej série. Strán 218+1. Cena 30 Ks pre člena, 45 Ks pre nečlena). Spoločnosť priateľov klasických kníh veľmi príjemne prekvapila slovenskú verejnosť týmto prekladom zo slovinskej pôvodiny; veď je veľa príčin, ktoré pobádajú slovenského človeka, aby sa zaujímal o všetko, čo je slovinské. Už od čias Vajanského, ktorý tam bol na sjazde novinárov, vidíme, že na Slovensku rastie záujem, a to vedomý záujem o osudy bratského národa. Tento záujem prejavuje sa na poli literárnom prekladaním. Slovinci prekladajú z našich diel (Kukučín, Urban a i.) my z ich diel. No, pri slovinských možnostiach v bývalom Uhorsku, prekladali sa iba menšie diela. Až rok 1918, ale najmä rok 1938 znamená i na tomto poli obrat k lepšiemu. Nastáva pravé sbližovanie a poznávanie sa. Ešte ani dobre neuschla tlač sbierky „Piesne zpod Triglava“ a už vydáva SPKK v preklade slovinský román „Kaplán Martin Čadermac“ od Pavla Sedmaka. Román, ktorého dej je zo súčasného života Slovincov, žijúcich na Istrijskom polostrove, teda v Taliansku, dýcha sviežosťou. Hrdinom románu je kňaz-rodoľub, zmietajúci sa v duševných bojoch a starostiach, keď sa jeho presvedčenie dostáva do rozporu so svetskou, ale i cirkevnou vrchnosťou. Román odporúčame všetkým tým bratom junákom, ktorí sa skutočne a opravdive zaujímajú o malý slovinský národ, ktorý sa musel tiež tvrdo boriť o svoje národné bytie. Prehľadná mapka dejiska románu zpríjemní iba čítanie. Vkusná väzba podľa návrhu ak. maliara Š. Bednára zvyšuje hodnotu celej knihy. Odporúčame.

Žela Inovecká—J. Kováčová: Slovenská ľudová kuchárka. (Vydal Fr. Urbánek a spol. v Trnave. Strán 223. Cena viazaného výtlačku 36 Ks). Kniha obsahuje recepty na varenie a pečenie jedál, na cukrovinky, zavareniny, punče, domáce vína, zmrzliny a iné praktické rady.

Juraj Čečetko: Slovenské ev. patronátne gymnázium v Turč. Sv. Martine. (Spisy pedag. odboru Matitce slovenskej, sv. 3., Turč. Sv. Martin 1939, str. 93, po 15 Ks). Nadpísaná knižka univ. prof. dr. J. Čečetku je venovaná dejinám slovenských srtedných škôl, ktorér sa v šesťdesiatych rokoch obetavosťou jednotlivcov založily a sľubne rozvinuly svoju činnosť. Z troch založených gymnázií nedostalo sa doteraz dôkladného osvetlenia nižšiemu evanjelickému gymnáziu v Turč. Sv. Martine a preto Čečetkova práca zaplňuje túto medzeru. V štyroch kapitolách hovorí autor o všetkom, čo môže čitateľa zaujímať a čo treba vedieť o tomto gymnáziu, počnúc jeho vznikom a končiac jeho samovzdelávajúcim krúžkom a žiackymi slávnosťami.

Udalosti posledných rokov, ktoré sa prevalily ponad nás staly sa bohatou korisťou fotografických objektívov. Aby i širšia verejnosť, ale najmä budúce pokolenie, zachovaly si v pamäti tieto udalosti, vyšly takmer naraz dve sbierky, ktoré vynieesly na svetlo cenný fotografický materiál. Prvá sbierka má názov Útokom k víťazstvu, druhá Hlinkova garda a Slovenská revolúcia.

Jozef Cincík: Útokom k víťazstvu. (Vydala Hlinkova slov. ľud. strana. Strán 154, cena pekne viazaného diela 120 Ks.) Kniha Útokom k víťazstvu má dokumentárnu cenu. Hovorí obrazom a nie slovom. Okrem stručného úvodu od K. Čulena a krátkych štvorjazyčných sprievodných textov, ktoré vysvetľujú to najdôležitejšie, niet žiadneho iného textu. Kniha sa začína dvoma mapami okypteného Slovenska, za ktorými nasledujú dokumentárne fotografie udalostí od 24. marca 1938 až po započatie premávky na železničnej trati Tomášovce—Veľká Vees 18. februára 1940. My osobitne vyzdvihujeme najmä tie obrázky, ktroé ukazujú Hlinkovu mládež a ďakujeme autorovi, že nezabudol na nás.

Emo Bohúň: Hlinkova garda a slovenská revolúcia. (Vydal G. A. Bežo v Trnave. 123 + 3 fotografií, cena 300 Ks.) Dielo, ktoré vyšlo v predvečer prvého výročia slovenskej samostatnosti, podobá sa albu, do ktorého je vlepených 123 fotografií, tlačených hlbotlačou. Po úvode hlav. veľ. HG Alexandra Macha, predslove K. Murgaša a chronologickom zázname udalostí od R. Streženca zachycujú fotografie najdôležitejšie udalosti od 5. júna 1938 až po zakončenie poľskej vojny. Prepojené sú ešte tri prílohy s 64 fotografiami veliteľov HG. Škoda len, že nieto tu ani jednej fotografie, ktorá by ukázala, že aj Hlinkova mládež je na Slovensku. Ináč kniha robí česť aj redakcii aj tlačiarenskému umeniu.

Univ. prof. dr. M. Višňovský: Pápež Pius XII. (Vydal Spolok sv. Vojtecha v Trnave. Strán 38.) Tak ako každý národovec má poznať život svojho prezidenta tak každý katolík má poznať život sv. Otca. Pretot univ. prof. dr. M. Višňovský napísal stručnú, ale tým výstižnejšiu rozpravu o sv. Otcovi Piovi XII. Dielko nechce byť vedecké; práve opačne, chce byť otvorenou cestou pre všetkých. Podáva zo života sv. Otca pre každú spoločenskú vrstvu. Jediným cieľom tohto spisu je naučiť nás poznať a milovať sv. Otca. Tento cieľ dosiahol autor, a to spôsobom, ktorý vie podať len opravdivý pedagóg. Dielo by nemalo chýbať ani v jednej knižnici katolíckeho orla, skauta a junáka.

František Michal Willam: Život Márie, matky Ježišovej. Z nemčiny preložil Valentín Kalinay.. (Vydal Spolok sv. Vojtecha v Trnave 1939. Strán 291 + 7. Ilustroval Edmund Messanyi. Cena viaz. výtlačku veľkého formátu 70 Ks). O živote Panny Márie sa dozvedáme z Nového zákona iba veľmi málo. A predsa život Panny Márie je veľmi dôležitý veď je vnútorne spätý so životom Ježišovým, vyšiel pred ním ako zornička a sprevádzal ho až k utrpeniu. Ak chceme dokonale poznať celý život Panny Márie, prečítame si iste s radosťou dielo nemeckého teologa Willama. Svojím druhom i obsahom je doplňkom diela „Život Ježiša v kraji a národe izraelskom“. Prednosť knihy je, že je písaná ľahko, pochopiteľne a prehľadne. Obdivuhodný panenský život Panny Márie nepodáva autor úlomkovite a neúplne, ale súvisle od narodenia až do smrti. Autor, ktorý všetko študoval na miestach, kde sa tieto veľké udalosti odohrávaly, ukazuje nám i zvyky a mravy, ktoré sa udržovaly za života Panny Márie v Palestíne. Nejasné miesta sa tu podávajú v novom osvetlení. Autor nepracuje básnicky, ale počúva život a pracuje podľa neho.

Rudolf Jaroušek: Slovenská literatúra pre mládež. (Vyšlo ako I. svázok Knižnice „Priateľa dietok“ v Kremnici. Vytlačila Slovenská kníhtlačiareň vo Zvolene 1940, strán 157, cena 15 Ks.) S radosťou a milo prekvapení chytáme do rúk túto priekopnícku prácu na poli detskej literatúry. Až dosiaľ málokto sa staral o to, čo naša mládež číta. Nikto neusmerňoval čitanie našej mládeže. Dnes, keď táto úloha čaká najmä na vodcov HM a vôbec na všetkých starších junákov, a keď chceme našu mládež vychovať v zdravom duchu, tešíme sa tejto knižke, v ktorej autor vecne a svedomite zhodnotil všetko, čo sa doteraz napísalo pre slovenské deti.

Jožo K. Šmálov: Dumka o detstve. (Vydalo nakladateľstvo „Vyšehrad“ v Prahe. Pekne vydané dielko na 30 stranách stojí 10 Ks.) Knižka známeho slovenského kritika a essayistu J. K. Šmálova obsahuje rad vízií detskej duše: ako dieťa rastie, ako sa obzerá po novom svete, ako si buduje odpovede na otázky: čo, načo a prečo. Knižka Šmálova, písaná básnicky rýdzim slovom, je ostrý pohľad do detského vnútra, ktorý odhaľuje v detstve niečo vyššieho, totiž Večnosť. Knižka aj bez zvláštneho odporúčania najde iste vďačné čitateľstvo, najmä medzi tými, ktorí milujú mládež a v mladosti vidia to najčistejšie, čo národ a štát má.

Koloman K. Geraldini: Piesne zpod Triglava. Výber zo súčasnej slovenskej lyriky. (Vydala Slovensko-juhoslovanská liga, študentský odbor, Bratislava 1940. Grafická úprava J. Cincíka. Strán 98. Cena 12 Ks.) Týmto dielkom dostáva sa nám prvý raz do rúk výber zo súčasnej slovinskej lyriky v prekladoch a usporiadaní K. K. Geraldiniho. Prekladateľovi i šlo predovšetkým o predstavenie básnikov, ktorí tvoria slovenský básnický dnešok, čo sa mu aj podarilo. Zastúpení sú títo slovinskí básnici. Župančič, Sardenko, Gradnik, Maister, Golar, Golia, Glaser, Gruden, A. Dobeljak, Albrecht, Lovrenčič, Blok, Podbevšek, A. Vodnik, V. Tauferjeva, Pogačnik, Kosovel, Fr. Vodnik, Klopčič, Vodušek a Kvebek. Škoda len, že Piesne zpod Triglava nie sú obsiahlejšie. Celkový obraz o slovinskej literatúre vôbec doplňuje pripojená rozprava dr. Tine Debeljaka, slovinského kritika, básnika a básnika-prekladateľa, ako aj vzácneho priateľa Slovákov.

Hvizedoslav: Básne príležitostné. (Vydala Matica slovenská v Turč. Sv. Martine ako 10. sv. Hviezdoslavových sobraných spisov v druhom vydanaí. Strán 221. Cena broš. 21 Ks.)

Viktor Šichta: Mladosť veľkých ľudí. (Vydalo: Vydavateľstvo Posla B. srdca Ježišovho v Trnave 1940, ako 2. svázok edície Jar. Strán 88. Cena broš. 4.50 Ks.) Viktor Šichta, ktorý miluje slovenskú mládež a chce, aby sa úspešne prebila životom k sláve Božej a k sláve slovenského národa, ukazuje v milej knižôčke život veľkých ľudí, že slávni mužovia nemali na ružiach postlanaé a najmä nie v mladosti. Ba komu v mladosti všetko ľahko ide — z toho málokedy sa stane niečo veľkého. Pri čítaní mihajú sa pred nami postavy veľkých ľudí — Volta, Haydna, Ampéra, D. Lacordaira, Montalamberta, Morenu, Pasteura, Ferriniho a iných, ktorí hoci často v biede a nedostatku žili, silou svojej vôle premohli všetky ťažkosti života a uskutočnili svoje ideále. Bratia, aj slovenský národ potrebuje takýchto veľkých mužov. Staňte sa vy nimi! Ak vám azda niekedy budú chybovať sily a vytrvalosť, listujte v tejto knižočke a posilnite sa príkladmi života spomenutých velikášov. „Veď, keď títo mohli, prečo by som nemohol ja', pomysli si vždy drahý orol, skaut a junák, a napreduj za svojím čistým ideálom

Andrej Dobrota: Srdce vojakovo. (Vydal: Fr. Urbánek a spol. v Trnave. Strán 132. Cena broš. ex. 14 Ks, viaz. ex. 26 Ks. Obálka a ilustrácia od R. Fábryho. Predslov napísal generál A. Čunderlík.) Andrej Dobrota sa v tejto knihe predstavil ako autor sbierky deviatich rozprávok, ktoré sú ódou na slovenského vojaka. Hoci autor začrel do veselých príhod vojenského života — veď život vojenský je život veselý — predsa nesnižuje sa k švejkovskému pojatiu vojaka, ba hlavným charakterom tejto sbierky je vlastenecké zamerenie. So stránok knihy vystupuje postava malého Ondrejka, ktorý sa najprv učí pozornosť milovať slovenského vojaka, aby sa nim napokon sám stal. Vidíme tu aj mládencov, ktorí bojujú proti tým, ktorí siahli na slovenskú dedovizeň, Zuzku, chlapcov na „cimre", regrúta Mačického a najmä vojaka Gregora Borievkara, ktorý hrdinne padá za svoju vlasť. Dobrotova kniha je plná povzbudzujúcich príkladov a preto ju možno najmä orlom, skautom a junákom dporúčať.

Ján Bodenek: Zapálené srdce. (Román. Vydala: Matica slovenská v Turčianskom Svätom Martine 1939, ako 62. svázok Knižnice Slovenských pohľadov. Obálku navrhol Jozef Cincík. Strán 275. Cena broš. 27 Ks, viaz. 37 Ks.) Román opisuje krízové roky a poprevratové politické boje. Mladý študent V. Čepeliak sa obetuje myšlienke spásy svojho hladujúceho pokolenia, svojich vrstovníkov. Borí sa statočne, prechádza z jedného politického tábora do druhého, zrieka sa výhod, nevšíma si ani lásku a so zápalom sa vydáva na tŕnisté cesty vyslobodenia. No, všade nachádza iba sklamanie. Utiahne sa napokon do ústrania a kdesi na dedine v horách začína život nový život bez problémov.

Štefan Nitriansky.

Rudolf Thrím:

Vrch Kohút a jeho okolie

Keď sa pozeráme z muráňskej alebo z ratkovskej doliny, máme pekný výhľad na vrch Kohút.

Kohút sa vypína od blízkeho mestečka Revúcej na severovýchod. Je vysoký 1411 m. Cesta z Revúcej až na jeho končiar by trvala asi 4 hodiny. Od Revúcej by sme išli najprv malým pohorím Úkorovou až na Malý kohút, odkiaľ by sme sa dostali hlbokým sedlom Parajkou k svojmu cieľu na Kohút. Z Kohúta je krásny rozhľad na širokoďaleko. S neho vidíme celú revúcku a muráňsku dolinu, ba vidieť i Miškovec, ktorý je odtiaľ dosť ďaleko.

Sneh prikrýva Kohúta už začiatkom októbra. Turisti sa tam chodia lyžovať.

Vysokej zveriny je na Kohúte dosť. Zdržiava sa tam i medveď, ktorý napáda i ľudí. Stalo sa raz, že medvedica s mláďatmi naďabila na ženu, ktorú poriadne dodriapala. Ženu museli odviezť do nemocnice.

Pod Kohútom krčia sa chudobné dedinky. Najbližšia obec pod Kohútom je Muráňska Zdychava. Leží na západ od Kohúta.

Ľudia sú tu veľmi chudobní. Chlapi majú takýto kroj: na hlave širák, dlhé vlasy, plátenú košeľu, úzke z postavu šité nohavice (okološne, zvané v nárečí) a na nohách krpce. V zime nosia halenu (kabanicu). Ženy nosia veľmi široké a pestro farebné sukne. Je to síce pekný slovenský kroj, ale razí z neho bieda, chudoba.

Raz stretol môj otecko ženu, ktorá niesla v batôžku na chrbte maselnicu. Osloví ju úprimne: Kde ste kúpili tú maselnicu?" „Ale veď ja som ju nekúpila, pán horár, nesiem ju do mesta, aby sa mi cestou zmútila smotana". Môj otecko sa veľmi čudoval takej odpovedi.

Ľudia pod Kohútom sú veľmi pobožní. Pozdravujú sa „Pochválen buď Ježiš". V nedeľu idú všetci do kostola.

Príďte sa pozrieť na náš kraj. Uvidíte dobrých Slovákov.

M. Radváni.

Rozdiel medzi učenosťou a múdrosťou

„Z kníh nadobudnuté bohatstvo cudzích myšlienok znamená: učenosť, ale myšlienky nadobudnuté z vlastnej skúsenosti menujú sa múdrosťou."

Neodvratná pravda zračí z týchto slov. Malý kapitál múdrosti má väčšiu cenu než najväčší poklad učenosti. V dnešnej dobe každý chce byť čím učenejším. Túto učenosť sa snaží získať rozličným spôsobom, na pr. z kníh, prednášok a p. Osvojuje si cudzie myšlienky a bez najmenšieho presvedčenia o ich pravdivosti, bez toho, že by sa presvedčili o tom, či sú to myšlienky v prospech dobra. Tak ako ich prijali predávajú ich ďalej, ie nsúc presvedčení o tom čo zastávajú. Nehovorím, že by sme cudzie myšlienky vôbec neosvojovali, veď tým by nebol možný žiaden pokrok vo vede. Pochopiť cudzie myšlienky, presvedčiť sa o ich pravde a skutočnej hodnote je niečo viacej. Takéto myšlienky môžeme smele rozširovať a uvádzať ďalej.

Najväčšiu cenu majú myšlienky, ktoré si sami z vlastnej skúsenosti utvoríme. Toto sú myšlienky, ktoré voláme múdrosťou. Zvolen, gymn. V. C.

HRIECH

Hriech málokedy vchádza do nás násilím, ale lsťou. Vkĺza sa ako vzduch. Nemá ani tvaru, ani farby, ani chuti, ktoré by mu boly vlastnými, ale berie ich všetky na seba. Vyžiera nás zvnútra. Niekoľko ubožiakov hltá za živa a ich krik a nárek nás preniká a iní sú už studení a už nie sú ani mŕtvolami, ale prázdnymi hrobmi.

J. Bermanos.
Pod slnkom satanovým.

Ako smýšľajú študenti o „Novej mládeži"

„Vážená redakcia!

S radosťou som vítal Vašu rubriku „Prvosienky," s radosťou som čítal práce nás mladých a s radosťou Vám posielam i ja príspevok. „Prvosienky" je rubrika vhodná nahradiť zaniknutú prílohu „Slovenskej politiky." — Slovenský študent. Nám dáva možnosť, aby nám neuschlo pero."

Liptovský Hrádok.

„Novú mládež" my žiaci vždy s radosťou očakávame. Chlapci priamo nedočkavo siahajú po nej, pretože časopis obsahuje rozličné rubriky a každý si môže najsť v ňom to, čo ho najviac zaujíma. Mňa najviac zaujímajú básne."

Považská Bystrica.

„Úroveň časopisu sa mi veľmi páči, ako aj zapojenie všetkých tvorivých složiek mládeže." Vrútky.

„Nová mládež sa mi ľúbi, rubriky: letectvo, film, nové knihy, turistika a prvosienky sú iste veľmi aktuálne a medzi čitateľmi veľmi populárne. Posledné číslo ste mali pekne vyvážené, z básnikov nad priemer samozrejme Hadri-Drevenický a čiastočne Š. Blavan. Aj Hana M. je dobrá.

Myslím, že je dobré uverejňovať bojovné, revizionistické básne, aby svet a juh videl, že slovenská mládež horí nadšením za spravodlivý boj."

Tisovec.

„Čo sa týka časopisu Nová mládež, môžem povedať, že som veľmi spokojná. Ozaj vyhovuje mladším i starším študentom. Iba myslím, že by sa maly v ňom aj dievčatá viac ozývať. Keď aj „Nová mládež" je časopisom HM, patrí aj nám, veď aj my dievčatá sme Hlinkovou mládežou, aspoň duchom k nej patríme."

Liptovský Svätý Mikuláš.

ZPRAVY O ČINNOSTI

Čo robí HM vo Verešvári

HM pri pomníku J. Hollého.

Pochodom vchod! Razom sa pohly tri zástupy našich orlov. Cesta dnes nemala rázu vojenského, aj keď sme išli „v plnej výzbroji“. Cieľom bol pomník Jána Hollého v Maduniciach. Rezko sme kráčali po zasneženej hradskej, takže nás zachvíľu vítaly prvé sedliacke domce madunické. Medzi niekoľkými smrekmi pred kostolom zazreli sme sochu kňaza Jána Hollého. Obnažiac hlavy, pozdravily sme ho. Z krátkej reči brata vodcu čaty sme sa dozvedeli, čím bol Ján Hollý pre Slovákov. Ako ten skromný farár podujal sa Bernolákovou slovenčinou opísať historiu kresťanstva na Slovensku, ako ospieval Svätopluka a celé Slovensko. Dojaly nás i slová o jeho ťažkom živote.

Potom miestny vdp. dekan dr. J. Szombath nám ukázal chrám boží, v ktorom Hollý 29 rokov slúžieval sväté omše. Prekvapil nás súlad v usporiadaní kostola. Ale najväčšiemu záujmu sa tešil malý oltár, zhotovený z duba, ktorý sa kedysi hrdo vypínal v blízkom háji Mlíči a pod ktorým vznikaly krásne Hollého ódy, selanky a víťažské básne. Slová: „Tu sa posvätný Mlíča Dub v lesku oltára blyští. A Slovákom verným slovmi Hollého hlása: Viere pravej a mojim klesnúť nedopustite prácam. Tak Vás Boh žehnaj, tak ve všem prospechu dá Vám,“ ktoré boly na ňom napísané, dlho sme si cestou domov opakovali. Dnes sme porozumeli ich smyseľ, iba keď nám ho naši sprievodcovia vyložili, ale dá Boh, že ako dospelí ich pochopíme lepšie a naučíme sa ich uskutočňovať.

HM v Koterbachoch z príležitosti tunajších smútočných osláv dňa 27. marca 1940 dala skvelý príklad pohotovosti, poslušnosti a obetavej disciplinovanosti.

Spomínané oslavy usporiadalo okr. veliteľstvo HG v Sp. Novej Vsi. 26. III. odpoludnia hlásil MV HM v Sp. Novej Vsi, že nemá dosť krojovaných chlapcov do čestnej čaty, potrebnej k slávnosti. Vyzval telefonicky MV v Koterbachoch, Antona Dvorštiaka, aby došiel na slávnosť so svojou krojovanou čatou junákov HM. — MV A. Dvorštiak dostal telegram o 21. hodine, na druhý deň bolo treba nastúpiť v Sp. Novej Vsi. Chlapci pracovali práve ako smena v bani. MV v noci požiadal riaditeľstvo baní, aby chlapcov okamžite uvoľnilo. Riaditeľstvo výnimočne súhlasilo. O 22. hod. už bol v rozľahlej obci poplach pre junákov a títo zakrátko boli pred školou s kahancami v rukách, tak ako vyšli z bane. Vydaly sa príslušné rozkazy a na druhý deň kompletná čestná čata krojovaná (32-členná) nastúpila v Sp. Novej Vsi. Z 13. km vzdialenosti tu bola už o 14. hod. presne podľa telegrafického rozkazu a zotrvala tu do konca slávnosti, t. j. do 20. hod. Po návrate domov chlapci museli nastúpiť zasa do práce.

HM v Ružinej bola založená ešte pred historickým 14. marcom. Ružina je len 6 km od známej obsadenej Haliče. Z prvých 28 nadšencov dosiahla tu HM počet 72 háemistov. 13. a 14. marca HM usporiadala oslavy našej samostatnosti v miestnej r. k. ľud. škole. 31. marca HM zahrala divadelnú hru „Ženský zákon“. Na 28. apríla pripravili miestny deň HM s bohatým programom. Všetci háemisti pristúpili k sv. prijímaniu a složili sľub.

Hlinkova mládež v Čereňanoch od svojho založenia neúnavne pracuje. Širšej verejnosti predstavila sa prvý raz zahraním veselohry „Ferdo šéfom“. Druhú divadelnú hru „Slepý ženich“ zahrala na veľkonočné sviatky. Obidve predstavenia vzbudily obdiv u miestneho a okolitého obyvateľstva. Hry boly veľmi dobre nacvičené, o čo hlavnú zásluhu mal murár R. Motko. Okrem toho sa zúčastnila HM na oslave národného sviatku 14. marca 1940 a bola zapojená do rozsiahleho programu.

HM v Horných Šipiciach. V obvode MVHM bola zorganizovaná už i 1. čata vlčat. Hneď sa začal uskutočňovať výchovne-pracovný program. Je radosť dívať sa na usmiate tváričky malých vlčkov, ako si hrdo vykračujú v háem. čiapkach a niektorý už aj v celej uniforme a ako hrdo dvíhajú ruku na pozdrav.

Práca orlov radostne napreduje. Chystajú program k háemistickému dňu, ktorý mienime usporiadať. Nič nevie tak zmeniť tichú tvárnosť našej dediny, ako keď čata orlov skoro už celá uniformovaná, prejde dva-tri razy dedinou.

Nedávno ukončili kurz pre VD. Väčšina účastníkov sú mladí, ale chuťou k práci zapálení orli. Takto bude aspoň čiastočne krytá potreba vodcov.

ODKAZY REDAKCIE

Vojtech Valkovič, Šáštelek, Rumunsko: Úprimne Vám ďakujeme, pán učiteľ, že ste si na nás spomenuli a ani nevieme, či si zaslúžime toľkú pochvalu, aká sa nám od Vás ako zástupcu Slovákov, žijúcich v Rumunsku, dostala. Slovenská mládež si rada a často spomína na všetkých synov a dcéry slovenské, ktorí boli osudom zahnaní na cudzie úhory, aby tam skyprovali pôdu, majúcu prinášať hojnú úrodu. Medzi prvými starosťami Slovenskej republiky bolo aj to, aby sme zabezpečili Slovákom v zahraničí najmä dobrých učiteľov, ktorí by rozsievali semeno slovenskej viery medzi Slovákmi v zahraničí. A vtedy, keď sa zdalo, že Slováci stavajú svoj štát skoro z ničoho, išly slovenské peniaze do zahraničia na pomoc vysťahovalým Slovákom. Nie je to nejaká zvláštna zásluha, ktorí žijete v cudzine a na ktorých sa vždy tešíme, že príde deň, keď zasadneme všetci pospolu okolo svojho slovenského stola a s láskou si budeme rozdeľovať dary, ktoré nám Boh požehná a usilovné slovenské ruky vyrobia. Pozdravujte všetkých našich drahých rodákov, povedzte im, aby sa nikdy a nikým nedali pomýliť, lebo Slováci sú si plne vedomí, že si svoj štát udržia a zveľadia si vlastnú domovinu. Kadekoľvek pôjdete, hovorte všade, že najmladšia slovenská mládež, sdružená okolo časopisu Nová mládež, zvlášť s láskou si spomína na svojich rodných bratov a sestry a že je ochotná mnoho obetovať za nich, lebo tým prináša obeť svojmu národu. Čakáme, že sa častejšie ohlásite a napíšete nám niečo o živote Slovákov v spriatelenom Rumunsku, na čo sa len tešíme. Medzi Rumunmi získavajte ustavične s kroka na krok oddaných priateľov pre Slovenskú republiku, čím tiež mnoho vykonáte pre svoju drahú domovinu. Úprimné pozdravenie Vám, Vašim žiakom a žiačkam a všetkým Slovákom dobrej vôle v Rumunsku príjmite od Novej mládeže!

Vlad. Pissko, Prievidza: Článok uverejňujeme a čakáme na ďalšie v novom ročníku. Životopisy slávnych mužov vítame. Rozsah záleží od autora. Dobrými článkami sme radi bombardovaní, dôležité je iba to, ktorá bomba lepšie vybúši.

Ernest Petrík, Nitra. Básne sú pekné. Nezanedbávaj sa, študuj a píš. Osvoj si hlbšiu básnickú reč.

Michal Huňora, Vyšný Hrušov. Báseň „Za Milanom Štefánikom“ je slabá. Chýbajú jej základné požiadavky dobrej básne: rytmus, rým a pekná reč. Pošli nám niečo z prózy.

J. O. D., Šág. Spomienky na Deň mládeže v Nitre uverejňujeme. Daj si pozor na správnu reč a na pravopis.

Elena Rapošová, Hlohovec. Obidve básničky sú veľmi prozaické. Básne sa ináč píšu. Pošli nám prózu, alebo iné krajšie a kratšie básne.

Tibor Vašina-Slovačmil, Ivánka pri Nitre. Básničky sú náramne slabé. Článoček sme nemohli uverejniť z tých istých dôvodov. Pošli nám lepšie veci. Čakáme.

Tibo Dörner, Tisovec. Básne „V kolíske a dnes“, „Včera a dnes“ prídu. Ostatné sú námetom slabšie. Pozor na rytmiku! Článok sme nemohli upotrebiť.

Rudolf Thrím, Revúca. Článok o vrchu Kohút museli sme dôkladne opraviť. Píš slovenskejšie. Báseň je slabá.

M. Radváni, Zvolen. Článok o učenosti a múdrosti príde. Menej šťastia máš v básniach. Sú veľmi počiatočnícke.

J. Klissenbauer. Sborová recitácia ide. Ďakujeme. Básne prišly po uzávierkke májového čísla. „Sudba“ a „Hlas prázdnin“ uverejňujeme.

Jožo K. Minský: Možnosti rozvoja Slovenskej republiky uverejňujeme. Básne ešte nie sú vyzreté.

Jožo B. Slavianov. Pochod „Za vodcom“ uverejníme až vtedy, keď nám pošleš klavírny doprovod, aby sme mohli dať celú skladbu prezrieť odborníkom.

V. Rojský, Považská Bystrica. Básničkám chýba rytmus. Pošli nám lepšie skladby.

Anton Rudňánsky, Podkriváň. Len vytrvaj v práci v HM. Báseň o našom kostolíčku nie je celkom zlá, ale máme tu a j lepšie, preto sme ju vynechali.

Hana M., Lipt. Sv. Mikuláš. Vďaka za príspevky. Nezabúdaj na nás ani v budúcnosti.

Cyril Harmata. V básňach si rozvláčny a málo básnický. Študuj dobrých básnikov.

Ľubo Jurík. Básne sú výrazove slabé a málo strhujúce. Pošli nám lepšie.

ŽARTY

Bola jedna vdova. Tá nemala ani jedného syna, ale toho najstaršieho poslala pre vodu na lúku, kde nebolo ani jednej studne. Chlapec padol do studne a nemohol z nej vyjsť. Preto bežal pre otca, aby ho šiel zo studne vytiahnuť. Napokon s otcovou pomocou sa vyslobodil. Potom prišli na lúku, kde nebolo ani jednej skaly a o tú najväčšiu sa potkli, čomu sa obidvaja tešili.

Na jarmoku.

Kupec: Začo dáte tie voly?

Predavač: Za 20 zlatých.

Kupec: Nerobte špás, dám vám 40 zlatých.

Predavač: Tie od 20 nepôjdu.

Čím ďalej, tým horšie.

Áron Rozenzweig a Pinkas Steiner sa vadia: „Aby si v pekle handloval s tvojím parfínom!“ „Abys' na Severnej točni predával zmrzlinu!“ „Aby ťa zavesili hakenkrajcleri na kríž!“

Prvotriedny letný byt.

Joachim Friedman prišiel do málo-známych Žabokriek. „Povedzte mi, či tu často prší?“ pýtal sa hostinského. — „Nikdy“, tvrdil opýtaný. „Máme žaby, ktoré už šesť rokov nevidely vody.“

Ale mu daly!

Veľavážený pán „urodzenky“ Štern číta v novinách: „Zašlite nám päť korún a dostanete návod, ako si sami zhotovíte pravý včelí mäd.“ — Pán Štern samozrejme hneď poslal päť Ks a o pár dní dostal tento prípis: „Staňte sa včelou!“

Prírodné víno.

K Max Glazerovi na „Korunu“ prišiel cudzinec. Rozkázal si víno a keď ho okúsil riekol: „To je iste prírodné víno.“ „Ako ste na to prišli?“ „No, lebo umelé víno nie je také kyslé!“

V obchode.

Marienka: Prosím si $1/2$ kg múky.

Obchodník: Máš málo peňazí.

Marienka: Tak prosím kilo.

V škole.

Učiteľka sa pýtala žiakov prvej triedy ako sa volajú.

„Ty sa ako voláš?“

„Vlado.“

„Nie Vlado, ale Vladislav.“

„A ty?“

„Ja, prosím, Jaro.“

„Nie Jaro, ale Jaroslav.“

„Akože sa voláš ty?“

„Prosím Emilslav.“

Nič neurobí.

Matka: Pozor, Janko, nechoď k tomu slonovi!

Janko: Neboj sa, mamička, veď ja mu nič neurobím!

Je možné.

Učiteľ: Ako to, Jožko, že to písmo v dnešnej úlohe sa podobá písmu tvojho otca?

Jožko: To je možné, písal som ju totiž otcovým perom.

Rozdiel.

Učiteľ: Aký je rozdiel medzi autom a koňom?

Janko: Do auta sa môžeme pozrieť, ale do koňa nie!

— Tak, Janko, kedy sa najlepšie oberá ovocie? — pýta sa pán učiteľ.

Janko chvíľu rozmýšľa a potom pošepne p. učiteľovi:

— Pán učiteľ, najlepšie sa ovocie oberá, keď je pes uviazaný. I. F. J. G.

— No, pán doktor, — pýta sa chorý, — povedzte mi, ako je to s mojimi pľúcami?

— Ale nemusíte mať obavy, kým žijete, zatiaľ vám vydržia — odpovedá doktor. I. F. J. G.

Loď sa potápa. Všetci behajú, ženy plačú. Tu povie Škót, ktorý sa až dotiaľ celkom spokojne opieral o zábradlie:

— Ženy, prečo plačete, veď sa to nepotápa vaša loď. I. F. J. G.

Dobehne pán ku krajčírovi a kričí hneď odo dverí:

— Pán krajčír, kedy mi dáte moje nové nohavice?

Krajčír pokojne odpovie:

— Až mi zaplatíte aspoň polovicu.

— Ale, pán krajčír, — hovorí ustrašene pán, — tak dlho predsa nemôžem v týchto starých šatoch chodiť.

I. F. J. G.

Úsporami budujme silné Slovensko

Mestská sporiteľňa v Žiline

RÁDIO koncesovaný elektrotechnický a technický podnik

L. HUDOBA, Žilina, Ul. A. Hlinku 22

Filiálka: Turč. Sv. Martin, Cesta M. Rázusa číslo 3

Česká priemyselná banka

filiálka **v Bratislave,** Námestie A. Hlinku č. 24.

Centrála **v Prahe.**

Účastinný kapitál a rezervy Ks 137,000.000.

Telefony čís. 2851 séria

Všetky bankové transakcie.

Nehera
šije šaty dobre

„HAEMISTA“ **nákupné a predajné družstvo Hlinkovej mládeže**
Bratislava, Nám. A. Hlinku 13.

dodá vám lacno všetky súčiastky rovnošaty Hlinkovej mládeže

Kalendár Hlinkovej mládeže na rok 1939-40 sa úplne minul, čo by bolo v poriadku, ale nie je v poriadku, že ho ešte všetci nezaplatili. Žiadame všetkých, ktorí ho ešte nezaplatili, aby tak urobili bez zvláštnych upomienok, keďže upomienky nás stoja peniaze. O nezaplatených kalendároch máme presnú evidenciu. Dlžníci nech použijú **bianko složenku,** ktorú dostanú kúpiť na každom poštovom úrade. Túto nech vystavia na majiteľa účtu „Haemista" nákupné a predajné družstvo HM, Bratislava, číslo účtu 1683. Nezaplatených kalendárov je spolu 698 kusov.

LEGIOBANKA, úč. spol., fil.,
Bratislava, Štúrova cesta č. 3,
prijíma vklady,
poskytuje pôžičky,
vykonáva všetky bankové obchody

Prvá slovenská továrňa na výrobu
zlatého a strieborného tovaru
BRATIA FROSTIG,
Bratislava, Michalská 6. Tel. 1602

ZADANÉ
č. 84

Noste odznak HM!

ZADANÉ
č. 60

ZADANÉ
č. 85

TOVÁRŇA NA KÁBELE, úč. spol. Bratislava

Ľudová poisťovňa „ČECHOSLAVIA" úč. spol.
je solídnym a preto aj najrozšírenejším ústavom

Veselá jazdecká škola

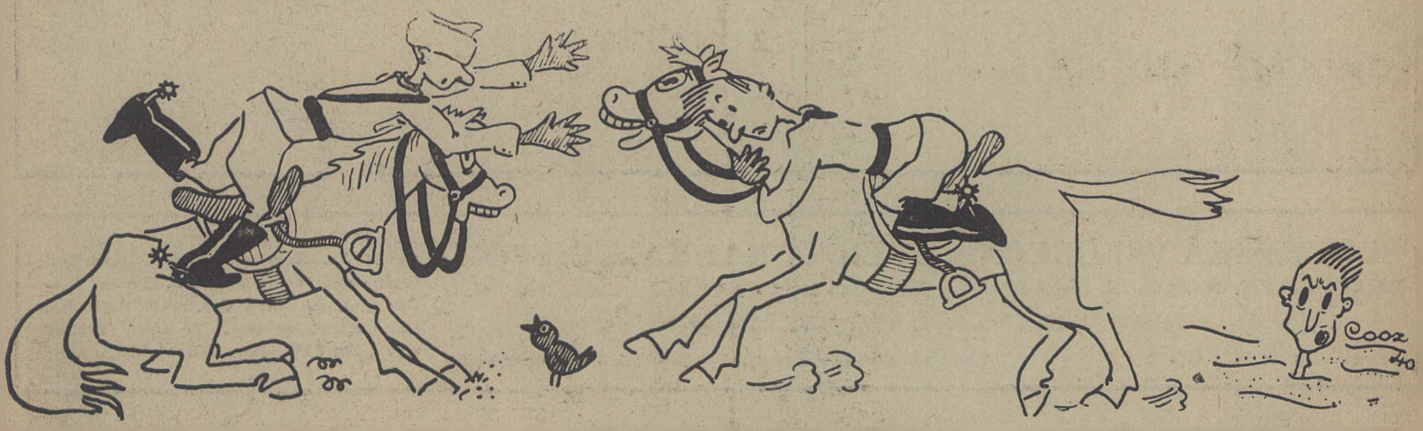

Skok plavmo nastane, keď koň nechce zašliapnuť vrabca.

Cval poskytuje jazdcovi pôžitok, že z vďaky objíma koňovi šiju.

Bezpečný sed v objatí pilín, odkiaľ zaručene nikto nespadne

„HAEMISTA“ nákupné a predajné družstvo Hlinkovej mládeže

Bratislava, Nám. A. Hlinku 13.

Cenník súčiastok rovnošaty Hlinkovej mládeže.

Čiapky:

Brigadírky pre dôstojníkov a poddôstojníkov	1 kus	Ks 90.—
Loďka so zlatým odznakom jakosť I.	1 kus	Ks 22.—
Loďka so strieb. odznakom jakosť I.	1 kus	Ks 21.50
Loďka s bronz. odznakom jakosť I.	1 kus	Ks 21.—
Loďka s bronz. odznakom jakosť II.	1 kus	Ks 14.—

Látka na rovnošaty:

Látka na rovnošatu HM, stryž	1 m	Ks 90.—
Látka na rovnošatu HM, čistá vlna	1 m	Ks 140.—
Dobré fresko na letné rovnošaty	1 m	Ks 65.—

Košele keprové:

Košele číslo 28—29 pre vek 6—7 r.	1 kus	Ks 28.—
„ „ 30—31 pre vek 8—9 r.	1 kus	Ks 29.—
„ „ 32—33 pre vek 10—11 r.	1 kus	Ks 30.—
„ „ 34—35 pre vek 12—13 r.	1 kus	Ks 33.—
„ „ 36—38 pre vek 14—15 r.	1 kus	Ks 36.—
„ „ 39—40 pre vek 16 a vyššie	1 kus	Ks 40.—
„ „ 41—42	1 kus	Ks 42.—

Košele molínové, lebo krepové:

Košele číslo 28—29 pre vek 6—7 r.	1 kus	Ks 20.—
„ „ 30—31 pre vek 8—9 r.	1 kus	Ks 21.—
„ „ 32—33 pre vek 10—11 r.	1 kus	Ks 22.—
„ „ 34—35 pre vek 12—13 r.	1 kus	Ks 25.—
„ „ 36—38 pre vek 14—15 r.	1 kus	Ks 28.—
„ „ 39—40 pre vek 16 a vyššie	1 kus	Ks 32.—
„ „ 41—42	1 kus	Ks 34.—

Nohavice z dobrého kaki plátna:

Pre vek 6—8 r.	1 kus	Ks 31.—
„ „ 9—10 r.	1 kus	Ks 32.—
„ „ 11—12 r.	1 kus	Ks 33.—
„ „ 13—14 r.	1 kus	Ks 34.—
„ „ 15—16 r.	1 kus	Ks 36.—

Punčochy:

Detské číslo 9—11 pre vek 6—7 r.	1 pár	Ks 6.50
„ „ 12—13 pre vek 8—9 r.	1 pár	Ks 7.—
„ „ 1—4 pre vek 10—13 r.	1 pár	Ks 8.—
Pánske „ 7—11 pre vek 14 a vyššie	1 pár	Ks 13.—

Topánky:

Športové šnorovacie poltopánky s koženou podošvou, dobrá jakosť, dvoma riadkami klincované:

číslo 9—11 pre vek 6—7 r.	1 pár	Ks 29.—
„ 12—1 pre vek 8—9 r.	1 pár	Ks 35.—
„ 2—5½ pre vek 10—14 r.	1 pár	Ks 42.—

Športové poltopánky s gumovou podošvou:

číslo 9—11 pre vek 6—7 r.	1 pár	Ks 20.—
„ 12—1 pre vek 8—9 r.	1 pár	Ks 26.—
„ 2—5½ pre vek 10—14 r.	1 pár	Ks 28.—

Opasky:

Dohoda I. jakosť pre dôst., poddôst. a mužstvo	1 kus	Ks 30.—
„ II. jakosť pre dôst., poddôst. a mužstvo	1 kus	Ks 25.—
„ III. jakosť pre dôst., poddôst. a mužstvo	1 kus	Ks 20.—
Vychádzkové pre dôstojníkov a poddôstojníkov	1 kus	Ks 30.—

Odznaky:

Orol zlatý a strieborný na brigadírky	1 kus	Ks 15.—
Ružica zlatá a strieborná na brigadírky	1 kus	Ks 12.—
Pozlátený odznak na loďku pre dôstojníka	1 kus	Ks 4.—
Postriebrený odznak na loďku pre poddôstojníka	1 kus	Ks 3.50
Bronzový odznak na loďku pre mužstvo	1 kus	Ks 3.—
Rukávový odznak HM	1 kus	Ks 4.50
Rukávová páska na civilný oblek v lepšom preved.	1 kus	Ks 5.—
Rukávová páska na civilný oblek	1 kus	Ks 1.50
Odznak HM na civilný oblek smaltovaný	1 kus	Ks 2.50
Krúžky k šiatkom pre HM	1 kus	Ks 3.—
Výložky pre činovníkov blúzové	1 pár	Ks 4.—
Výložky pre činovníkov plášťové	1 pár	Ks 5.—
Farebné pásky nad vačok pod dištinkcie	1 kus	Ks 1.50
Dištinkcie (krížiky) zlaté pre dôstojníkov HM	1 kus	Ks 1.50
Dištinkcie (krížiky) strieborné pre poddôst. HM	1 kus	Ks 1.—
Lemovka zlatá na rukávy pre činovníkov	1 m	Ks 8.—
Lemovka strieborná na rukávy činovníkov	1 m	Ks 6.—
Lemovka rôznych farieb na čiapky HM	1 m	Ks 1.50
Strapce rôznych farieb na čiapky HM	1 kus	Ks 1.50
Gombíky veľké pre HM	1 kus	Ks —.30
Gombíky malé pre HM	1 kus	Ks —.20
Odznaky HSĽS, kovové	1 kus	Ks 2.—
Odznaky HSĽS, smaltované	1 kus	Ks 2.50

Rôzne:

Šiatky pre vlčatá, orlov a junákov	1 kus	Ks [illegible].50
Papierové vlajočky	1 kus	Ks —.20
Obraz A. Hlinku, veľký	1 kus	Ks 25.—
Fotografie A. Hlinku, pohľadnicový formát	1 kus	Ks 2.—
Príručka „Katolícki skauti na Slovensku“ s pošt.	1 kus	Ks 21.50

Hudobné nástroje:

Fanfáry Es ladené s garn. s nového striebra	1 kus	Ks 140.—
Malé bubny 28×11 cm s paličkami	1 kus	Ks 150.—
Malé bubny 30×11 cm s paličkami	1 kus	Ks 160.—
Veľké bubny 60×38 cm s paličkami	1 kus	Ks 280.—
Flauty s červeného cobolodreva	1 kus	Ks 28.—

Vodomery od MICHERU
z Bratislavy

SLOVENSKÁ VŠEOBECNÁ ÚVERNÁ BANKA, ÚČ. SPOL.,
BRATISLAVA, Štúrova ul. číslo 5. Základná istina a rezervy: Ks 62,000.000.—
Telefon: 1716, 1796, 2231, 2232, 2233, 2234, 2928.
Telegramy: KREDIT **Všestranná banková služba v tuzemsku i v cudzozemsku**
Filiálky: Banská Bystrica, Bardejov, Kežmarok, Malacky, Nitra, Prešov, Skalica, Špišská Nová Ves, Stará Ľubovňa, Šaštín, Topoľčany, Trenčín, Vranov n./T., dve zmenárne v Bratislave

„Nová mládež“ časopis Hlinkovej mládeže. — Majiteľ a vydávateľ: Štátne nakladateľstvo, Bratislava, Sasinkova ulica č. 5. — Zodpovedný redaktor: Jozef Hlavatý. — Redakcia: Bratislava, Hlboká cesta č. 4. — Predplatné na rok 10 Ks. Jednotlivé čísla 1.20 Ks. — Novinové výplatné povolilo riaditeľstvo pôšt a telegrafov v Bratislave výmerom č. 109.507-II/1-39. Dohliadací poštový úrad Bratislava 2. — Tlač: Kníhtlačiareň Andreja, Bratislava, Trieda kráľa Alexandra 12.